

Česká zemědělská univerzita v Praze

Institut tropů a subtropů

Katedra ekonomického rozvoje

**PŮSOBENÍ (ČESKÝCH) NEVLÁDNÍCH
NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ V MEXIKU**

Bakalářská práce

Bakalář: Žaneta Prokopová

Vedoucí práce: Ing. Martina Drašarová

Studijní obor: Trvale udržitelný rozvoj tropů a subtropů

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci „*Působení (českých) nevládních neziskových organizací v Mexiku*“ vypracovala samostatně pod vedením Ing. Martiny Drašarové z katedry ekonomického rozvoje Institutu tropů a subtropů a uvedla v ní všechny použité literární a jiné odborné zdroje, které rovněž cituji a uvádím v příložené bibliografii.

V Praze dne 2. května 2012

Podpis:

Žaneta Prokopová

Poděkování:

Ráda bych poděkovala vedoucí bakalářské práce Ing. Martině Drašarové za ochotu a cenné rady, které mi pomohly při psaní tohoto díla.

Obsah

1. Úvod	- 1 -
2. Cíl práce	- 2 -
3. Metodika	- 3 -
4. NGOs	- 4 -
4.1 NGOs versus mezinárodní obchod.....	- 7 -
4.2 Vývoj NGOs v Mexiku.....	- 8 -
5. NGOs ve vztahu k rozvojovým zemím	- 10 -
5.1 Stěžejní problémy rozvojových zemí	- 10 -
5.2 Země třetího světa	- 14 -
5.3 Teorie závislosti	- 17 -
6. Úvod do problematiky Spojených států mexických	- 18 -
6.1 Politika.....	- 18 -
6.2 Ekonomika a hospodářství.....	- 20 -
6.3 Děti a mládež	- 23 -
7. Výzkumná část – NGOs	- 25 -
7.1 Mexické NGOs	- 25 -
7.1.1 World Vision Mexico	- 25 -
7.1.2 Habitat Mexico	- 26 -
7.1.3 Compassion Mexico	- 29 -
7.1.4 Ostatní NGOs v Mexiku	- 32 -
7.1.4.1 CIDHAL.....	- 32 -
7.1.4.2 FEMAP	- 34 -
7.1.4.3 CIAM	- 34 -
7.1.4.4 VIVE MEXICO	- 36 -
7.2 České NGOs	- 37 -
7.2.1 Nadační fond Mikrofinance a.s.	- 39 -
7.2.2 INEX-SDA.....	- 41 -
7.2.3 SADBA.....	- 42 -
7.2.4 UNITED VISION.....	- 43 -
8. Závěr	- 46 -
9. Seznam tabulek, grafů a obrázků	- 49 -
10. Seznam použitých zkratk	- 50 -
11. Seznam použité literatury a dalších zdrojů	- 51 -

Abstrakt

Tato práce se zabývá působením nevládních neziskových organizací (NGOs) v Mexiku. První sekce bakalářské práce je zaměřena na NGOs jako celek včetně definic, funkcí a následného vývoje v Mexiku. Následující kapitola „NGOs ve vztahu k rozvojovým zemím“ vysvětluje základní terminologii rozvojových zemí v propojení s NGOs, včetně nastínění hlavních problémů rozvojových zemí. Na Spojené státy mexické se vztahuje další kapitola „Úvod do problematiky Spojených států mexických“. V práci jsou rovněž zkoumány politické, sociální, ekonomické problémy a jejich dopady / případná řešení. Závěrečná výzkumná část zahrnuje podrobný popis aktivit mexických a českých NGOs. Představeny jsou největší mexické neziskové organizace včetně zaměření, projektů a následného zapojení dobrovolných pracovníků. V této sekci je dále navázáno na české neziskové nevládní organizace působící v Mexiku a aktivity, přínosy, jednotlivé projekty či programy z nich plynoucí.

Klíčová slova: Nevládní neziskové organizace, Spojené státy mexické, rozvojové země, chudoba, teorie závislosti, HDI

Abstract

This work deals with the influence of non-governmental organizations (NGOs) in Mexico. The first section of this work is focused on NGOs including definitions, functions, and subsequent development in Mexico. The following chapter “NGOs in relation to developing countries”, explains the basic terminology of developing countries in connection with the NGOs. Outlined here are the main problems of developing countries. The United States of Mexico are focused on the following chapter which is named “Introduction of the United States of Mexico”. There are explored the political, social, economic problems and their impacts / possible solutions. Final research section includes a detailed description of the activities of Mexican and Czech NGOs. Introduced are the largest Mexican-profit organizations, their focus, projects and the subsequent involvement of voluntary workers. In this section, there is further building on Czech non-profit non-governmental organizations operating in Mexico and activities, benefits, individual projects or programs arising from them.

Key words: Non-governmental organizations, United States of Mexico, developing countries, poverty, dependency theory, HDI

1. Úvod

Nevládní organizace (můžeme použít i termín soukromé) jsou neziskové organizace vzniklé na základě dobrovolnictví svých členů. Třebaže se jedná o nevládní organizace, tak z nich celá řada spolupracuje s vládou. Tyto organizace se nazývají GONGOs¹. Počet NGOs² se rok od roku zvyšuje a rozšiřuje se i jejich působnost do mezinárodní politiky. Dle Českého statistického úřadu se od roku 1990, kdy počet občanských sdružení v ČR³ činil 3 879, zvýšil počet NGOs k roku 2011 na více než sto tisíc. O neziskových organizacích byly vyřčeny dosti rozdílné názory, jak v pozitivním slova smyslu, tak i v negativním, avšak kladné reakce převažují. Mezi hlavní důvody jejich vzniku je snaha o lepší společnost a pomáhání potřebným v globálním měřítku. V Mexiku existuje mnoho neziskových organizací soustřeďujících se při svém vzniku na určitý druh a oblast pomoci. Oficiálně jsou tyto aktivity rozděleny na humanitární a rozvojovou pomoc. Humanitární pomoc je krátkodobého charakteru. Jedná se o podporu například po zásahu ničivého zemětřesení nebo jiným katastrofám tohoto typu. V případě rozvojové pomoci je usilováno o dlouhodobé naplňování daného cíle. I dnes ve vyspělé době se najdou tací, kteří kritizují tyto a jimi podobné organizace zpochybňující jejich práci. V těchto případech je zastáván názor, že každá země by si měla pomoci sama obzvláště tehdy, je-li výsledek efektivní. Dále je zpochybňována forma pomoci neziskových organizací. Obecně je zastáván názor, že rozvojové oblasti by se měly snažit o rozvoj své ekonomiky a životní úrovně samotné. Neziskové organizace by jim měly pouze ukázat správnou cestu. Jedině tehdy můžeme mluvit o dlouhodobé udržitelnosti rozvoje země.

Spojené státy Mexické byly vybrány z důvodu atraktivnosti této země s nepřeberným množstvím přírodních a kulturních zajímavostí, které utvářejí ucelený ráz země. Jde o zemi potýkající se s mnoha převážně ekonomickými a sociálními problémy, které je třeba řešit. Cílem této práce je představení projektů a nevládních neziskových organizací, které Mexiku pomohly stát se stabilnější a bezpečnější zemí. Tato země disponuje velkým potenciálem stát se v budoucnu vyspělou zemí a být příkladem pro všechny ostatní.

¹ Government non-governmental organizations (Nevládní organizace podporované vládou)

² Non-governmental organizations (Nevládní neziskové organizace)

³ Česká republika

2. Cíl práce

Cílem této bakalářské práce je analyzování činností nevládních neziskových organizací působících v Mexiku. Podrobné představení stávajících programů a zapojení veřejnosti do aktivit je prvkem představení fungování těchto organizací. Součástí práce je celkové nastínění oblastí působení neziskových organizací v Mexiku a analyzování současné situace rozvojových projektů v Mexiku. Práce je soustředěna na jednotlivé neziskové organizace v Mexiku. Kromě toho jsou v práci představeny české nevládní neziskové organizace a jejich aktivity v téže zemi. Cílem práce je deskripce zainteresovaných složek neziskových organizací.

Vzhledem ke stanoveným cílům byly vzneseny následující hypotézy:

1. Rozvoj Spojených států Mexických závisí na působení a aktivitách NGOs.
2. NGOs si kladou nesplnitelné cíle svého působení.
3. Působení NGOs ve Spojených státech mexických je hodnoceno efektivně.

V konečném závěru budou shrnuty poznatky této práce. Dále budou zodpovězeny vznesené hypotézy.

3. Metodika

Práce je psaná formou literární rešerše. Většina podkladů k této bakalářské práci byla získávána z internetových zdrojů a to především z oficiálních internetových stránek konkrétních NGOs. Zde byly čerpány informace o vývoji a jednotlivých projektech organizací. Další část informací byla nabývána z internetových stránek Ministerstva zahraničních věcí a online databází přístupných přes ČZU (Česká zemědělská univerzita). Použité vědecké články pocházely z databází Web of Science či Science Direct zabývající se hlubší tematikou NGOs a analýzou problémů Mexika s podrobnějším pohledem. Metody zpracování měly nejčastěji podobu tabulek. Ostatní publikovatelné odborné články a rešerše pramenily z Masarykovy univerzity v Brně. Další údaje byly nabývány z publikací českých neziskových organizací, jež dopomohly k proniknutí do dané problematiky a kvalitně zpracovat data. V práci je zaveden přehledný systém poznámek pod čarou, kde jsou objasněny neznámé pojmy anebo jiné doplňující informace.

V první části práce „Nevládní neziskové organizace“ jsou NGOs obecně popsány. Jsou zde uvedeny jejich základní vlastnosti, funkce i rozdělení dle kategorií. V práci je zmíněna i spojitost NGOs s mezinárodním obchodem. Pozornost je zaměřena taktéž na vývoj NGOs v Mexiku. V sekci „NGOs ve vztahu k rozvojovým zemím“ jsou nastíněny problémy, se kterými se rozvojové země potýkají, včetně následků. Dále je v práci uvedeno rozdělení zemí dle ekonomického rozvoje a stupňů vývoje rozvojových zemí. V této sekci je objasněn i pojem teorie závislosti. V následné kapitole „Úvod do problematiky Spojených států mexických“ jsou zahrnuty politické, ekonomické a sociální problémy Mexika, které ovlivňují jeho plynulý rozvoj. Sekce „Výzkumná část“ je zaměřena na mexické a české NGOs působící v Mexiku a jejich následné fungování a rozšiřování působnosti. Dále se práce zaměřuje na české nevládní neziskové organizace, které zároveň nejsou členy ODA⁴ a působí v Mexiku jako je např. – INEX-SDA, MIKROFINANCE, a.s., SADBA a UNITED VISION.

⁴ Official Development Assistance (Občanská Demokratická Aliance)

4. NGOs

Vymezení tohoto pojmu je celkem obtížné a ani odborníci a teoretikové nenacházejí jednotnou definici, která by obsahovala společnou myšlenku. Pro běžnou praxi lze používat definici neziskových organizací uznávanou též v zahraničí od autorů Salomon a Anheier, kteří se ve svých studiích pokoušeli tuto problematiku podrobně rozebrat.

„Nestátní neziskový sektor je soubor institucí, které existují vně státních struktur, avšak slouží v zásadě veřejným zájmům, na rozdíl od zájmů nestátních.“

Salomon, Anheier⁵

Původní cíl nevládních organizací bylo poskytování služeb. Postupem času však docházelo k rozšiřování pole působnosti - spolupráce s komunitami, vytváření cílů a oblastí působení, dále komunikační výpomoc s úřady a vládou.⁶ Zásadním podnětem k založení neziskové organizace je úsilí řešit určité problémy či předcházet jejich vzniku bez ohledu na ziskovost aktivit. Na rozdíl od soukromých firem, kde je hlavní indikátor úspěšnosti finanční zisk, v neziskových organizacích je hlavním kritériem **naplňování poslání organizace**. Mezi základní oblasti působení NGOs lze zahrnout kulturu, ochranu památek, vzdělání, vědu a výzkum, sociální a zdravotnické služby, ochranu životního prostředí, ochranu lidských práv, práci s dětmi a mládeží, mezinárodní vztahy, rekreaci, sport a umění.⁷

V uspořádání NGOs je zahrnuto pět základních vlastností. Je třeba, aby měla organizace určitou institucionální strukturu a podobu a tu vytvořit bez ohledu na formu registrace (právní, formální). Druhou vlastností je soukromnost organizace tj. odseparování od státní správy. Lze ovšem přijímat státní podporu či účast mj. státních úředníků. Třetím požadavkem je neziskovost organizace.

⁵ Salomon, L. M., Anheier, H. K. *Defining of the Nonprofit Sector. A Gross National Analysis*. Manchester University Press, 1997 podle: Škarabelová, S. a kol. *Když se řekne nezisková organizace : příručka pro zastupitele krajů, měst a obcí*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2002

⁶ Jeníček, V., Foltýn, J. *Globální problémy světa – v ekonomických souvislostech*. 1. vydání. Praha, 2010. Str. 259

⁷ Regionální informační servis, NNO (online). 2011 (cit. 11. března 2012). Dostupné z <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/olomoucky-kraj/regionalni-informace/nno/>

Neziskové organizace mohou svou činností vytvářet zisk, ovšem ten musí být použit na cíle dané posláním organizace (nepřipouští se přerozdělování zisků vzniklých z činnosti organizace mezi vlastníky nebo vedení organizace). Čtvrtou vlastností je myšlena samosprávnost a nezávislost a to konkrétně vytváření vlastních postupů a struktur. Poslední danou vlastností NGOs je dobrovolnost účastníků a členů organizace podílející se na projektech a programech. Dobrovolnickou činnost lze projevovat neplacenou činností pro danou organizaci, dary nebo účasti ve správních radách.⁸

Rada vlády pro nestátní neziskové organizace (RVNNO) uznává následující právní formy organizací:

- Občanská sdružení;
- Nadace a nadační fondy;
- Společnosti obecně prospěšné;
- Církevní právnické osoby.⁹

Organizace působí na lokální, národní a mezinárodní úrovni. Její funkce a nabízené služby jsou rozmanité - monitoring politiky, shromažďování informací či realizace znaleckých expertíz. Dle ekonomické sociální rady OSN¹⁰ každá organizace, která nebyla založena v rámci mezinárodní dohody, je mezinárodní nevládní organizací. Mnohé organizace mají své oficiální sídlo v rozvinutých zemích, ačkoli působí v zemích rozvojových. A to převážně z důvodů již vytvořeného zázemí a snadného přístupu k prostředkům. Organizace získávají své finanční prostředky zpravidla od soukromých dárců. Ministerstvo pro místní rozvoj přiděluje dotace a zároveň se zasazuje o snazší čerpání dotací a příspěvků z Evropských fondů pro české NGOs. Pro rok 2012 je vyčleněno 30 milionů na podporu projektů neziskových organizací v ČR.¹¹ NGOs sídlící v rozvojových zemích čerpají příspěvky na provoz organizace z lokálních rozvojových projektů. Svět mezinárodních nevládních organizací je značně nestabilní. Mnohé organizace zanikají a vzápětí vznikají nové. Počet organizací v daném státě je ovlivněn typem demokratického státního zřízení.

⁸ Škarabelová, S. Centrum pro výzkum neziskového sektoru. Vymezení pojmu nestátní neziskové organizace (online). 3. listopadu 2003 (cit. 3. listopadu 2011). Dostupné z http://www.e-cvns.cz/soubory_diskuse/vymezeni_nno.pdf

⁹ Hyánek, V., Rosenmayer, T. Centrum pro výzkum neziskového sektoru. Ekonomické výsledky neziskových organizací v ČR (online). 2003 (cit. 28. ledna 2012). Dostupné z <http://www.e-cons.cz/soubory/CVNS-autorska-studie.pdf>

¹⁰ United nations organizations (Organizace Spojených Národů)

¹¹ Ministerstvo pro místní rozvoj. Tiskové zprávy 2011 (cit. 2. dubna 2012). Dostupné z <http://www.mmr.cz/Pro-media/Tiskove-zpravy/2011/Ministerstvo-rozdeli-30-milionu-neziskovym-organiz>

Základní funkce NGOs dle agentury AGNES:¹²

- Shromažďování a zveřejňování informací;
- Mobilizování a vytváření nových zdrojů;
- Sledování dodržování lidských práv a ochrany životního prostředí;
- Podporování nových a prospěšných norem;
- Účast na mezinárodních konferencích;
- Šíření humanitární pomoci;
- Realizace nových rozvojových projektů;
- Podporování účasti veřejnosti na aktivitách organizace;¹³

Typy NGOs lze rozdělit dle Schwarze podle kategorií včetně daných cílů:

- **Hospodářské** - cíl: podpora a následné zastoupení hospodářských zájmů členů (hospodářský svaz, organizace pracujících, společenstva, svazy povolání)
- **Sociokulturní** - cíl: aktivity spojené s prosazováním sociokulturních zájmů (spolky sportovní, pro volný čas, kostely, sekty)
- **Politické** - cíl: prosazování politických hodnot a zájmů (politické strany, organizované iniciativy občanů, organizace ochraňující přírodu, životní prostředí)
- **Charitativní** - cíl: charitativní podpora potřebnému obyvatelstvu¹⁴

¹² Agentura neziskového sektoru

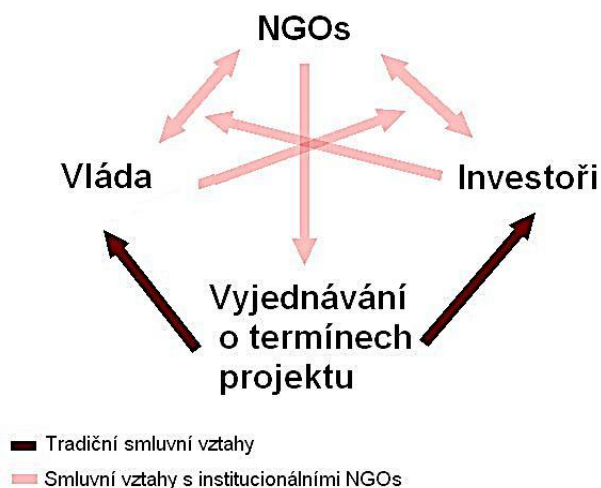
¹³ Makariusová, R. Mezinárodní neziskové organizace a spolupráce s OSN v historickém kontextu. 1. vydání. Praha, 2008. Agnes, str. 73. ISBN 978-80-903696-4-1

¹⁴ Schwarz, P. (1992) Management in Nonprofit Organisation. 1. Auf. Bern: Verlag Paul Haupt Bern-Stuttgart-Wien, 1992. ISBN 3-258-04460-0.

4.1 NGOs versus mezinárodní obchod

NGOs se staly součástí zainteresovaných jednotek na poli mezinárodního obchodu. Nevládním organizacím tak připadla významná role v oblasti rozvoje interakce mezi soukromými společnostmi a vládou. Vše probíhá v rámci stanovených obchodních podmínek a v souladu s mezinárodními obchodními pravidly a postupy, zejména u mezinárodních projektů. Vznik neziskových organizací (jako nezbytně důležitých institucionálních subjektů) vyžaduje zcela jiný pohled na věc obzvláště v době globalizace. Vláda a nadnárodní společnosti musí zhodnotit možný dopad aktivit NGOs na investiční plány a projekty.¹⁵ Nevládní organizace si získaly postupem času důvěru v mezinárodních obchodech jako legitimní partneři, a to především v jednáních o rozvoji obchodu, investicích a projektech. NGOs jsou dnes z podnikatelského hlediska vnímány jako mezinárodní investice. Následující schéma představuje změnu systému NGOs.¹⁶

Obr. 1: Integrace NGOs jako institucionální složka obchodního vyjednávání vládních projektů a investic

Zdroj: International business Review, 2002 (cit. 23. ledna 2012)

¹⁵ Doh, J. P., Teegen, H. International Business Review 11 (2002). Str. 665 – 684. Nongovernmental organizations as institutional business: theory and implication

¹⁶ Gómez-Jauregui, J. REPRODUCTIVE HEALTH MATTERS 12 (2004). Str. 42-55. The Feasibility of Government Partnership with NGOs in the reproductive health Field in Mexico

Nevládní organizace mají značný vliv na dlouhotrvající životaschopnost a následnou udržitelnost investičních projektů. V oblasti obchodu NGOs usilují o níže jmenovaná pravidla či normy.

- Zcela přístupné a transparentní postupy a pravidla pro širokou veřejnost při posuzování investičního záměru.
- Rovnocenné přerozdělování zisku z investičních projektů.
- Odpovídající ceny daným službám.
- Dostupné pracovní příležitosti pro místní obyvatelstvo.
- Ochrana přírodních zdrojů.¹⁷

4.2 Vývoj NGOs v Mexiku

Mexické NGOs jsou oproti organizacím tohoto typu v různých částech světa v mnoha ohledech velmi odlišné až specifické. Vývoj mexické společnosti ovlivnil především jejich strukturu, způsob vykonávání práce a stanovená pravidla. Pro pochopení situace dnešních NGOs je třeba si objasnit a představit celou historii NGOs, podmínky vzniku těchto organizací i politické a společenské události ovlivňující jejich podobu.

Již od konce 19. století jsou zaznamenány určité snahy o zakládání prvních NGOs. Jak lze předpokládat, jednalo se vždy o velmi nepřesnou a chaotickou strukturu s nejasnými cíli. Organizace zanikly buď svým počínáním anebo rázným přičiněním tehdejšího režimu. Za zakladateli tehdejších organizací jsou považováni církevní představitelé - jezuité. Jejich snahou bylo šíření víry v zaostalých a odlehlých částech Mexika, zakládání škol a nemocnic. Přestože fungovaly samostatně a od státu nevyžadovaly téměř žádnou podporu, staly se terčem útlaků a represí ze strany vlády. Vzdělávání bylo značně nepříznivé pro tehdejší diktátorský režim a jeho stabilitu.

Následující snahy o NGOs byly zaznamenány v průběhu mexické revoluce (1911 – 1917), kdy vzniklo několik organizací, podporující její ideu například Národní konference dělnických kruhů nebo Mexický sociální sekretariát.

¹⁷ Doh, J. P., Teegen, H. International Business Review 11 (2002). Str. 665 – 684. Nongovernmental organizations as institutional business: theory and implication

Roku 1951 se datuje vznik tzv. „Mexické fronty pro lidská práva“ (FMPRH)¹⁸. Jedná se o první NGO moderního typu, která se v následujících letech stala vzorem pro další vznikající organizace. Organizace funguje dodnes a jako jedna z mála mexických NGOs úzce spolupracuje s OSN. V průběhu 50. let vzniklo ještě několik organizací, nadpoloviční většina z nich již zanikla. V 60. letech celý svět zasáhl masivní vznik občanských hnutí a sdružení, avšak v Mexiku v této době byla zaznamenána spíše pasivita pro rozvoj občanských a jimi podobných hnutí. Výjimku tvořil rok 1968, kdy byla na Náměstí tří kultur v hlavním městě Mexico City násilně a velmi brutálně potlačena demonstrace vysokoškolských studentů. Účastnily se jí také některé NGOs, vyžadující svobodu slova a právo na shromažďování, propouštění všech politických vězňů, důkladné prošetření zločinů spáchaných bezpečnostními složkami a následné potrestání viníků.

Při násilném potlačování demonstrace bylo zastřeleno (podle zdrojů vlády) asi padesát lidí. Dle neoficiálních zpráv zemřelo přes tři sta lidí a další stovky protestujících byly raněny či zatčeny.

Po této smutné události odešlo mnoho studentů z hlavního města, kteří se následně usadili ve venkovských oblastech, zakládající nová hnutí. Avšak až od poloviny 80. let můžeme hovořit o významnějším působení NGOs na území Mexika. V roce 1986 postihla Mexiko série rozsáhlých zemětřesení s katastrofálními následky. Tehdy vznikly nejvýznamnější NGOs, například Mexická akademie lidských práv a Eureka (zakládajícími členy byly pozůstalí obětí). Díky rychlejšímu zásahu a efektivnějšímu odklizení škod, než poskytla vláda, se tyto organizace vryly do povědomí lidí. Medializace jejich činností byla základním předpokladem pro jejich budoucí fungování.¹⁹

¹⁸ Frente Mexicano Pro Derechos Humanos

¹⁹ Štrobl, J. Masarykova univerzita. Lidská práva v Mexiku (online). 2009 (cit. 3. listopadu). Dostupné z http://is.muni.cz/th/103112/fss_m/

5. NGOs ve vztahu k rozvojovým zemím

5.1 Stěžejní problémy rozvojových zemí

„Rozvoj v současné době není ničím jiným než algoritmem, jehož obsah závisí na kontextu, v němž je užít“ (Gustavo Esteva, 1992)

*„Kapitalismus založený na tržním principu funguje dobře v rozvinutém světě, ale záchrana dětí z rozvojových zemí vyžaduje naše lidské hodnoty a náš soucit. Samotný trh nestačí.,,
(Bill Gates, 2009)*

Pro rozvojové země není zcela žádná jednotná platná definice. Dle výroční zprávy World Development Report 2007 lze považovat všechny země s nízkým HNP (hrubý národní produkt) za zaostalé či země nerozvinuté (str. 287). Současný termín není zcela přesný, v doslovném překladu do českého jazyka „developing countries“ znamená rozvíjející se země, nikoli rozvojové. Rozvojové země z ekonomického hlediska zpravidla splňují následující charakteristiky určující jejich situaci: nízká ekonomická úroveň, sociálně ekonomický dualismus, závislost na rozvinutých zemích, nesoulad mezi odvětvovou strukturou HDP a následnou zaměstnaností.²⁰ Rozvojové země jsou především charakterizovány vysokým růstem populace, vysokou negramotností, vysokou úrovní státního dluhu, špatnou organizací ve veřejné správě a celkovou chudobou.²¹ Mezinárodní měnový fond určil 131 rozvojových zemí. Latinská Amerika pojímá 32 rozvojových zemí z celkového počtu. Rozvojové země často nazýváme jako země třetího světa. Přídavné jméno „třetí“ je odvozeno z všeobecného rozdělení států dle následujících čtyř stupňů vývoje:

První svět - státy rozvinuté v hospodářství s vysokým HDP (hrubý domácí produkt) i HDI. Mezi vyspělé státy lze považovat USA²² (Spojené státy Americké), Kanadu, státy EU (Evropská Unie), Japonsko, Jižní Koreu, Tchaj-wan, Izrael, státy Oceánie.

²⁰ Fričová, I. Rozvojová spolupráce ČR se zaměřením na region LA. Praha, 2011. Str. 13. Diplomová práce. Fakulta mezinárodních vztahů VŠE. Vedoucí diplomové práce Ing. Petr Pavlík, M.A., CSc.

²¹ Janiček, M. Nevládní neziskové organizace a projekty na ochranu životního prostředí v zemích třetího světa. Brno, 2008. Str.19.

²² United States American (Spojené státy Americké)

Druhý svět = státy komunistického východního bloku pod vlivem bývalého SSSR (svaz sovětských socialistických republik). Nyní již neexistuje (Albánie, Bulharsko, Československo, Maďarsko, Polsko, Rumunsko, Sovětský svaz, Východní Německo).

Třetí svět = rozvojové země, státy málo rozvinuté v ekonomickém, sociálním a průmyslovém odvětví. Zahrnuta je zde většina zemí Asie, Afriky, Latinské Ameriky i včetně Spojených států mexických.

Čtvrtý svět = původní obyvatelstva, přírodní národy.²³

Pro zařazení zemí mezi rozvojové je nutno splnit následující kritéria:

- Politické kritérium
= bývalé kolonie či polokolonie, které nedávno vyhlásily svou nezávislost
- Ekonomické kritérium
= nízký vývoj ekonomiky (nízké HDP), ekonomická závislost na více vyspělých státech
- Sociálně-ekonomické kritérium²⁴

Rozvoj je jednou ze zásadních témat a priorit NGOs. Růst role NGOs v rozvojové politice od 50. let značně roste. Vlády a oficiální agentury zahrnovaly NGOs do své rozvojové zahraniční politiky s přesvědčením, že podporování NGOs vzniká tzv. alternativní rozvojovou pomocí. Tato domněnka se postupem času potvrdila. NGOs značně pomáhají k demokratizaci a zefektivnění procesu rozvoje. Částečný vliv na vzestup NGOs zaměřených na rozvoj měli donoři. Neziskové organizace pro ně představovaly atraktivnější a efektivnější nástroj k eliminaci či dokonce vymýcení chudoby. Dalším významným faktorem ovlivňující NGOs byl zájem o občanskou společnost jakožto celek, jíž jsou součástí, čímž se přirozeně odvíjela snaha o síření participace občanů a demokratizaci.²⁵

²³ Galian, G. Nations online. Second and third world (online). 26. Března 2008 (cit. 10. října 2011). Dostupné z http://www.nationsonline.org/oneworld/information_sources.html

²⁴ Kocourek, A. Podnikatelské aspekty diferenciací rozvojových zemí a rozvojová pomoc ČR. Liberec, 2006. Str. 21. Disertační práce. Hospodářská fakulta Technické Univerzity. Vedoucí disertační práce prof. Ing. Jiří Fárek, CSc.

²⁵ Harušťáková, H. Role evropských NGOs v evropské spolupráci. Brno, 2011. Str. 12. Bakalářská práce. Katedra mezinárodních vztahů a evropských studií Masarykovi univerzity. Vedoucí bakalářské práce Mgr. Vladan Hodulák

Chudoba obyvatelstva

Dle roční zprávy vydané v roce 2009 Konference OSN o obchodu a rozvoji (UNCTAD)²⁶ nadpoloviční většina obyvatel rozvojových zemí je odkázána žít s příjmem menším než 1 USD²⁷ na den v tzv. absolutní chudobě. Chudobu rozdělujeme na relativní a absolutní. Absolutní chudoba představuje minimální možnost a prostředky k uspokojování základních potřeb člověka, až do takové míry, kdy je v ohrožení života člověk samotný. Lidé žijící v relativní chudobě jsou nuceni hospodařit s minimálními příjmy domácností hluboko pod hranicí průměrných příjmů v daném státě (území).²⁸

Hlad a podvýživa

Minimum finančních prostředků a nedostatek kvalitních potravin ve většině LDCs (nejméně rozvinuté země)²⁹ má za následek hladovění až podvýživu. Tato situace se především týká dětské části populace. Dle WHO (Světová zdravotnická organizace)³⁰ 20 miliónů dětí po celém světě je postiženo vážnou akutní podvýživou. Každých pět vteřin jedno z těchto dětí umírá na nedostatečný příjem potravy.³¹ NGOs by se měly výrazněji zasadit a z dlouhodobého hlediska podílet na zvýšení zemědělské produkce v rozvojových zemích s notnou dávkou efektivity. Je třeba zajištění i drobným zemědělcům na venkově zejména k přístupu rozvojových potravinových programů. V rámci středně-dobého plánování je důležité posilovat a rozšiřovat rozvojovou pomoc potřebným zemím. Důležité je budování opatření v rámci postupujících globálních a klimatických změn planety – realizací zavlažovacích zařízení i protipovodňových opatření.

Nedostatek finančních prostředků a slabá ekonomika

Nízké příjmy obyvatel nejméně rozvinutých zemí vedou k tomu, že si obyvatelé netvoří téměř žádné finanční rezervy. Mizivé úspory mají za následek minimální investice, což způsobuje nízkou produktivitu práce.

Jako příklad země s velmi slabou a téměř stagnující ekonomikou je možné zmínit Středoafričskou republiku. HDP je z 55 % tvořeno zemědělstvím (činící cca 700 USD/osoba/rok), zaměstnávající přes 70 % obyvatelstva země. 67 % obyvatel žije v absolutní chudobě.

²⁶ United Nations Conference on Trade and Development

²⁷ United States Dolar (Americký dolar)

²⁸ Tomeš, I. Atlas transformace. O chudobě jako sociální události (online). 1996 (cit. 27. ledna 2012). Dostupné z <http://www.monumenttotransformation.org/atlas-transformace/html/ch/chudoba/o-chudobe-jako-o-socialni-udalosti.html>

²⁹ Least Developed Countries (nejméně rozvinuté země)

³⁰ World Health Organizations (Světová zdravotnická organizace)

³¹ Nations online. One world (online). 28. března 2008 (cit. 10. října 2011). Dostupné z http://www.nationsonline.org/oneworld/third_world.htm#Press-Freedom

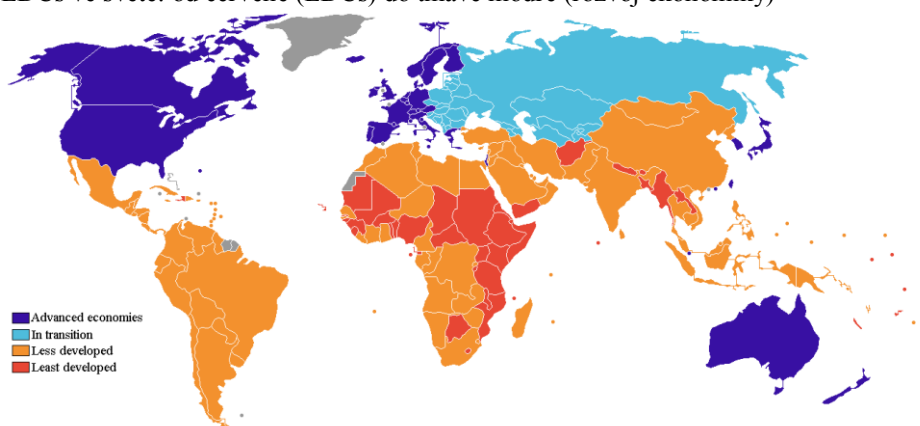
Ekonomický rozvoj je zde zpomalován především politickými konflikty, nízkou gramotností obyvatel a velmi špatnou infrastrukturou země.

Porušování lidských práv

S porušováním lidských práv se můžeme setkat ve většině LDCs. Mimosoudní popravky, ilegální obchody s dětmi a dospělými, zotročování dětí k práci, porušování práv žen, diskriminace na základě náboženského vyznání, pohlaví, národnosti či vlastního názoru jsou zde běžné. V Latinské Americe je dosti vysoká nezaměstnanost, chudoba a negramotné obyvatelstvo. Je zřejmé, že země Latinské Ameriky s tímto profilem nemůžou nabídnout svému obyvatelstvu hospodářská a sociální práva v potřebné míře. Kolumbie, Kuba a Guatemala jsou nejvíce kritizovanými zeměmi Jižní a Střední Ameriky v oblasti porušování lidských práv. Naopak díky rozvinutějšímu hospodářskému systému jsou v Chile dodržována lidská práva nejvíce v tomto regionu.³² V Mexiku působí tři světové NGOs ochraňující lidská práva, již je světově proslulá Amnesty International, dále pak Human Rights Watch a Peace Brigades. Za dobu své existence dokázaly vytvořit vazby a spolupráci s lokálními NGOs. Ze státních institucí v Mexiku se problematice lidských práv žen zabývá státní instituce INMUJERES a Zvláštní úřad pro zločiny proti ženám a týrání osob. I přes platnou legislativu ochraňující práva žen – jako rovnocenné k mužům - je páčáno násilí na ženách často bez potrestání viníků. O změně této závažné situace a následném dodržování legislativy spolu s právem na spravedlivý soud se zasazují výše zmíněné organizace.

Obr. 2: Mapa nejméně rozvinutých států světa (LDCs)

LDCs ve světě: od červené (LDCs) do tmavě modré (rozvoj ekonomiky)

Zdroj: Pražský model OSN – XVI. ročník 2010/2011 (cit. 15. června 2011)

³² Vyoral, P. Soumrak lidských práv a dnešní doba. Brno, 2006. Str. 42. Diplomová práce. Právnická fakulta Masarykovy Univerzity. Vedoucí diplomové práce JUDr. Mgr. Martin Škop, Ph.D.

Výše uvedená mapa (zobrazující nejméně rozvinuté země světa) vyznačuje dle barevného odlišení úrovně rozvoje ekonomiky. Tmavě modrá barva určuje rozvoj na nejvyšší dostupné úrovni. Jedná se především o státy USA, Austrálii a převážnou část Evropy. Světle modrá barva vyjadřuje střední rozvoj ekonomické sféry. Jde o státy Asie a část Evropy. Oranžová barva značí nízký rozvoj ekonomiky, který je charakteristický pro nadpoloviční většinu Afrických zemí a Asie a státy Střední a Jižní Ameriky. Poslední červená barva znázorňuje státy s nejméně vyspělou ekonomikou patřící zemím Afriky a několika státům Asie.

5.2 Země třetího světa

Země třetího světa můžeme dělit dle následujících hledisek a kategorií:

Země třetího světa z hlediska svobody tisku - organizace *Reportéři bez hranic* - každý rok vydává seznam států a jejich indexy svobody dle respektování svobody tisku a vyjadřování názorů na základě mínění novinářů a mediálních odborníků.³³ V Mexiku kromě *Reportérů bez hranic* se touto problematikou zabývá i NGOs *Minnesota Advocates* se svým programem *Stop násilí páchané na ženách*.

V Mexiku je situace ohledně svobody tisku velmi vážná. Již za rok 2010 bylo v Mexiku zabito 7 pracujících novinářů. O této situaci v Mexiku vypovídá i umístění této země na 136. místě v žebříčku svobody tisku. Tuto pozici, která nepatřila v minulosti k těm nejhorším, srovnávají Reportéři bez hranic například s Afghánistánem. Pro srovnání ČR zaujímá pozici na 23. místě.³⁴

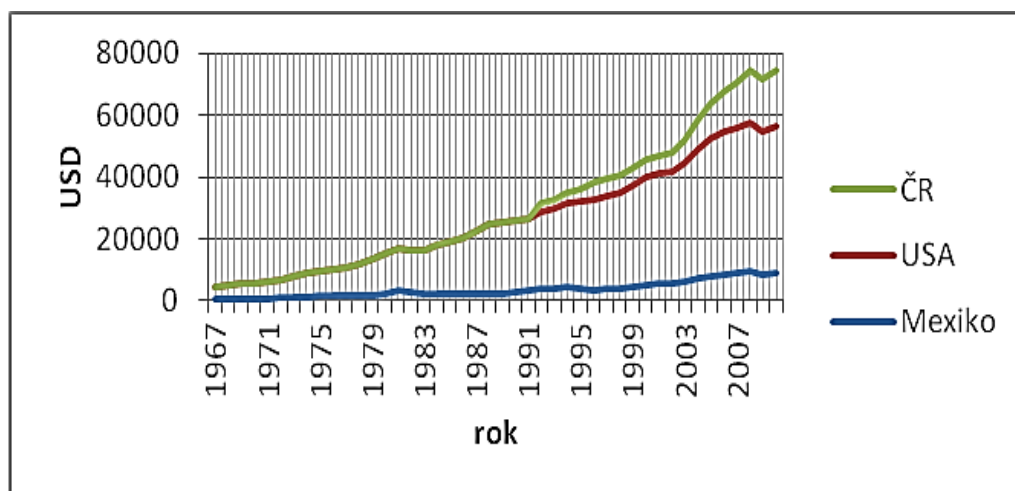
Země třetího světa v oblasti politických práv a občanských svobod. Mezi hlavní problémy patří potlačování politických práv a svobod, omezování práv nezávislých organizací a politické opozice. Strach projevovat své názory a myšlenky je v rozvojových zemích včetně Mexika součástí všedního života. NGOs se snaží o zasazení liberálnosti ve vyjadřování názorů občanů v rozvojových zemích.

³³ Nations online. One world (online). 28. března 2008 (cit. 10. října 2011). Dostupné z http://www.nationsonline.org/oneworld/third_world.htm#Press-Freedom

³⁴ Reportéři bez hranic. Index svobody (online). 20. března 2010 (cit. 30. června 2011). Dostupné z http://en.rsrf.org/spip.php?page=classement&id_rubrique=1034

Země třetího světa z hlediska svého hrubého národního produktu (HNP). Sleduje se peněžní hodnota finální produkce statků a služeb vytyčených ke konečné spotřebě, která je vyprodukována na území daného státu domácími i zahraničními subjekty v období trvající jeden rok.³⁵ Nejrozvinutější země světa se na konferenci OSN v roce 2002 zavázaly přispíváním 0,7 % HNP ve prospěch rozvojových zemí.³⁶

Graf 1: Vývoj HND vybraných zemí

Zdroj: The World bank, (cit. 27. ledna 2012)

Země třetího světa z hlediska lidského rozvoje - HDI³⁷ je ukazatel lidského rozvoje čerpající ze zjištěných dat o předpokládané délce života, gramotnosti, získaném vzdělání a životní úrovni. Jedná se o obvyklý nástroj měření lidského rozvoje, který je považován dle UNDP³⁸ za tzv. „proces rozšiřování možností volby pro jednotlivé obyvatele, dávající jim větší příležitosti v oblastech vzdělávání, zdravotní péče, příjmu, zaměstnanosti atd.“ Od roku 1990 je HDI součástí výroční Zprávy o lidském rozvoji (HDR)³⁹. Přes omezené možnosti sociálních ukazatelů je HDI důležitou alternativou pro srovnávání lidského rozvoje pouze s pomocí HDP na osobu.⁴⁰ Index je posuzován od 0 do 1. Nejvyspělejší země mají hodnotu indexu nejbližší k 1.

³⁵ Kotýnková, M., Kubelková, K. Indikátory lidského rozvoje se zaměřením na chudobu v české republice (online). 2010 (cit. 20. července). Dostupné z http://kdem.vse.cz/resources/relik10/PDFucastnici/Kotyunkova_Kubelkova.pdf

³⁶ Horký, O. Rozvojovka. Chudoba (online). 2007 (cit. 11. března 2012). Dostupné z http://www.rozvojovka.cz/chudoba_226_15.htm

³⁷ Human Development Index (Index lidského rozvoje)

³⁸ United Nations Development Programm (Rozvojový program spojených národů)

³⁹ Human Development Report (Zpráva o lidském rozvoji)

⁴⁰ Rozvojovka. Index lidského rozvoje (online). 2007 (cit. 13. července 2011). Dostupné z <http://www.rozvojovka.cz/rozvoj/22811.html>

Dle hodnot HDI lze rozdělit index na tři úrovně:

1. Země s vysokým HDI ($HDI \geq 0,8$)
2. Země se střední hodnotou HDI ($HDI = 0,5 - 0,799$)
3. Země s nízkým HDI ($HDI < 0,5$)⁴¹

Tab. 1: Statistická data k vybraným zemím

Ukazatel	Mexiko	Kongo	ČR	USA
Výskyt HIV⁴² (2005)				
Údaj v % obyvatel	0,3	5,3	0,1	0,6
HDI (Human Development index – index lidského rozvoje)				
	0,829	0,548	0,891	0,951
Pořadí HDI (2005)	52	139	32	12
Střední délka života (2005)				
Průměrný věk mužů i žen	75,6	54	75,9	77,9
Gramotnost (1995-2005)				
Údaje v % obyvatel starších 15 let	91,6	84,7	Xx	Xx
Přírůstek populace (1975-2005)				
% nárůst obyvatelstva v daném rozmezí	1,8	2,8	0,1	1
Přístup k vodě (2004)				
% populace mající pravidelný přístup k vodě	97	58	100	100
HDP na hlavu (2005)				
Suma v USD na rok	10,751	1,262	20,538	41,89
Úmrtnost do 5 let (2005)				
Z tisíce narozených	27	108	4	7
Objem pomoci (2005)	0	36,8	D	D

Zdroj: Human Development Report 2007/2008. UNDP (cit. 1. listopadu 2012), xx data nejsou k dispozici, 'D' jsou dárcovské

⁴¹ Čeladová, L., Čevela, R. *Výchova ke zdraví*. 1. Vydání. Praha, 2010. Grada Publishing a.s., Str. 51.

⁴² Human Immunodeficiency Virus (Virus lidské imunitní nedostatečnosti)

Ve výše umístěné tabulce je možné porovnat vybrané indikátory profilu Mexika s ČR, Kongem a USA. Ačkoli je Mexiko rozvojová země, tak v porovnání HDI s ČR nelze mluvit o markantním rozdílu. Na žebříčku pořadí HDI se Mexiko umístilo na 52. místě oproti ČR, jež zaujala 32. příčku. Je překvapivé, že ačkoli USA zaujalo místo 12. v HDI, výskyt HIV v populaci je v USA o 0,3 % vyšší, než je tomu v Mexiku. Porovnáním jednotlivých zemí a HDP najdeme větší rozdíly, než tomu bylo u HDI. Nejnižší HDP na osobu je v Kongu (1,262). Mexiko má hodnotu HDP 10,75 a ČR má 20,538 HDP na osobu.

5.3 Teorie závislosti

Zaostalost jedné části světa je přímě úměrná s rozvojem jiné části světa. Různé země jsou na sobě zejména ekonomicky a finančně závislé skrze realizaci celosvětového kapitalistického systému. První skupina těchto oblastí se nazývá periferií⁴³ (tzn. zaniklé kolonie evropských států – Angola, Haiti, Afghánistán, Ukrajina). Tyto země se nacházejí v ekonomické a politické závislosti na rozvinutých částí, které se nazývají jádro (bývalé koloniální velmoci – USA, Velká Británie, Francie, Austrálie...)⁴⁴. Periferie je často uměle udržována v této závislosti s pomocí nespravedlivé dělby práce a moci bránící její rozvoj.

⁴³ Stojanov, R., Nádvořík, O. a kol. Rozvojovka. Rozvoj (online). 22. prosince 2008 (cit. 1. října 2011). Dostupné z http://www.rozvojovka.cz/rozvoj_228_11.html

⁴⁴ Jelínková, A. Lokalizační změny vybraných odvětví světové ekonomiky. Jádrové oblasti a periferie. Praha, 2011. Str. 12.

6. Úvod do problematiky Spojených států mexických

Mexiko leží ve střední Americe a jedná se o federální republiku, jejíž součástí je 31 států⁴⁵ s omezenou samostatností (guvernér, vláda, parlament), a tzv. Federální distrikt a 2431 obcí. Dle aktuálních statistik (2011) se Mexiko umístilo ve výzkumu nejlidnatějších států světa na jedenáctém místě.⁴⁶ Hlavní město je Ciudad de Mexiko, které má neoficiálně cca 25 mil. obyvatel. Hustota osídlení čítá 5799 obyvatel/km². Mexiko má 4 538 km hranic s jinými státy (USA 3 326 km, Guatemala 962 km, Belize 250 km) a 9 330 km dlouhá pobřeží.

Početně největší zastoupení obyvatel tvoří indiánsko-hispánští míšenci (59 %), evropským původem disponuje 23 % obyvatel a etničtí indiáni tvoří skupinu 17 % v mexické populaci, zbylé 1 % tvoří obyvatelstvo jiného původu. Úředním jazykem je zde španělština, ovšem jsou k ní přidružené i ostatní zachované dialekty (náhuatl, tzotzil, zapoteco, mixteco). Ohledně náboženského vyznání, v zemi převládá katolická víra (98 %), 7 % je zastoupena víra protestantská a židovská víra zaujímá pouze 1 % vyznání.⁴⁷

6.1 Politika

Mexiko je členem Severoamerické zóny o volném obchodu (NAFTA).⁴⁸ Toto členství je považováno za významný počín v severoamerické integraci. Tato země má dvanáctou nejrozvinutější ekonomiku na světě a je třetím největším obchodním partnerem Spojených států amerických. Přesto Mexiko stále čelí výrazným rozdílům mezi bohatými a chudými, severem a jihem. Více než 40 % obyvatel země je odkázáno žít s méně než 2 USD na den. Zatímco téměř 18 % populace má velmi nízkou životní úroveň a žijí za méně než 1 USD na den.⁴⁹

V mezinárodní politice mexická diplomacie a celé politické spektrum teprve vyhledávají a snaží se upevnit si své místo v celkovém mezinárodním uspořádání.

⁴⁵ tj. Aguascalientes, BajaCalifornia, BajaCaliforniaSur, Campeche, Coahuila, Colima, Durango, Estado de México, Guanajuato, Guerrero, Hidalgo, Chiapas, Chihuahua, Jalisco, Michoacán, Morelos, Nayarit, Nuevo León, Oaxaca, Puebla, Querétaro, QuintanaRoo, San Luis Potosí, Sinaloa, Sonora, Tabasco, Tamaulipas, Tlaxcala, Veracruz, Yucatan, Zacatecas,

⁴⁶ Český statistický úřad. ČR v mezinárodním srovnání (online). 2011 (cit. 2. dubna 2012). Dostupné z http://www.czso.cz/csu/2011ledicniplan.nsf/kapitola/1607-11-r_2011-2

⁴⁷ Ministerstvo zahraničních věcí. Mexiko (online). 27. října 2011 (cit. 1. listopadu 2011). Dostupné z http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/severni_amerika/mexiko/

⁴⁸ North American Free Trade Agreement . Dohoda mezi Kanadou, USA a Mexikem (od 1994). Cílem je usnadnit obchodování a proclívání zboží mezi dotýčnými zeměmi.

⁴⁹ USAID. Mexico (online). 1. září 2010 (cit. 29. října 2011). Dostupné z http://www.usaid.gov/locations/latin_america_caribbean/country/mexico/

Hospodářská výkonnost i zahraničně politické tradice Mexiku umožňují stát se významnou mocností světové politiky. Ne vždy vhodným jednáním a svoji nerozhodností ohledně svého levicového postoje a pravicových tendencí upevňuje pochybnosti ostatních států na neschopnost vyjádřit názor v zásadních tématech. Mexiko také dává najevo určité sympatie ke kubánské revoluci a projevuje obdiv k vyspělosti amerických technologií, hospodářské a ekonomické prosperitě.

Zahraniční politika Mexika je předurčena geografickou polohou země – nejvýznamnějším partnerem v rámci mezinárodní politiky je USA. Vzájemné vztahy obou států nejsou vždy ideální a problémy zde nejsou zřídka se vyskytující - mexická migrace, pašování drog, rostoucí projevy násilí, rozvoj organizovaného zločinu, pokles obchodu a investic mezi zeměmi atd. Současně si obě země uvědomují, že aktuální rozvržení třístranné spolupráce USA, Kanady a Mexika v NAFTA je pravděpodobně to nejlepší pro jejich všestranný rozvoj. Bez NAFTA by Mexiko bylo o poznání chudší a potýkalo by se s mnoho závažnějšími problémy. Nabízí se otázka, jak se ve vztazích obou zemí projeví současné stagnování americké ekonomiky. Se srozuměním tohoto problému se Mexiko snaží o změnu strategie zahraniční politiky i obchodu. Mexiko pracuje na zintenzivnění vztahů s jihovýchodní Asií s vidinou budoucího obchodního partnera. Poslední dobou Mexiko dokonce klade i větší důraz na zlepšení vztahů s Evropskou unií.⁵⁰

Velkým problémem Mexika je vysoká korupce jak v politickém spektru, tak i v ostatních oblastech. Nejzávažnější oblastí s vysokou korupcí je soudnictví. Mexiko je známe svými nespravedlivými a penězi ovlivněnými soudními procesy. V Mexiku se o tuto problematiku zajímá mnoho organizací – Asociación de Municipios de México, AC, Derecho saber, Ética jurídica, Mexicana de Fundación Reintegración Social, AC, México UNIDO Contra la Delicuencia, AC, Transparencia Mexicana aj.⁵¹

⁵⁰ Ministerstvo zahraničních věcí. Vnitropolitická charakteristika Mexika (online). 24. října 2010 (cit. 10. července 2011). Dostupné z http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/severni_amerika/mexiko/politika/vnitropoliticka_charakteristika.html

⁵¹ Justice in Mexico. NGOs (online). 2010 (cit. 13. března 2012). Dostupné z <http://justiceinmexico.org/related-links/ngos/>

6.2 Ekonomika a hospodářství

Na ekonomickou situaci v Mexiku měl vždy vliv vývoj hospodářství v USA a jeho následující hospodářský růst. O rozvoj aktivit a bilaterální spolupráce mezi Mexikem a USA se zasazuje Agentura Spojených států pro mezinárodní rozvoj (USAID). Na podporu mexického rozvoje, reformy a iniciativ USAID věnovala Mexiku v roce 2010 28 milionů USD.⁵² Dalšími faktory, které mají a vždy měly podíl na rozvoji Mexika jsou následující: cenový vývoj ropy a celosvětové ekonomiky, aktuální situace na mezinárodních trzích, nestabilita na zahraničních finančních trzích, zavádění úsporných reformy mexické vlády.

Velký ekonomický úspěch v oblasti investic byl zaznamenán v roce 2001, kdy se na seznamu 100 největších kooperací na světě objevila i mexická společnost CEMEX S.A.⁵³ V posledních třech desetiletích se finanční sektor Mexika dosti změnil. Rozvoj bankovního sektoru je zřejmě tím zásadním počinem. Zavedené reformy v roce 1997 vedly k zakládání privátních penzijních fondů. Následkem byl rychlý růst důchodového systému. V roce 2000 činil 40 miliard USD, k roku 2003 vzrostl na 65 miliard USD a v roce 2006 dosahoval 95 miliard USD.⁵⁴ Pro rok 2011 byl předvídan více než pozitivní ekonomický vývoj Mexika, který navazoval na ekonomicky úspěšný rok 2010. V roce 2010 došlo k růstu HDP, na trhu se otevřeli nové pracovní příležitosti, došlo k vývoji inflace a následnému navýšení devizových rezerv. Mexiko má velký problém ohledně zadlužení své země, již hrubý zahraniční dluh veřejného sektoru Mexika činil pro rok 2010 47,2 mld. USD. Čistý zahraniční dluh dosáhl částky 52,6 mld. USD.⁵⁵

⁵² USAID. Latinská amerika (online). 2011 (cit. 2. dubna 2012). Dostupné z http://www.usaid.gov/locations/latin_america_caribbean/

⁵³ OSN. Fakta a čísla OSN (online). 2005 (cit. 2. dubna 2012). Dostupné z <http://www.osn.cz/soubory/fakta-a-cisla-osn-2005-kapitola-3.pdf>

⁵⁴ Habermann H. Financial Development in Mexico between 1975 and 2009 (online).2010

⁵⁵ BUSINESS INFO. Finanční a daňový sektor Mexiko (online). 2010 (Cit. 20. července 2011). Dostupné z <http://www.businessinfo.cz/cz/sti/mexiko-financni-a-danovy-sektor/5/1000581/>

Graf 2: Vývoj HDP v Mexiku

Zdroj: FAOSTAT (a), 2011 (cit. 26. ledna 2012)

Graf 3: Vývoj HDP v USA

Zdroj: FAOSTAT (b), 2011 (cit. 26. ledna 2012)

Hospodářství Mexika prodělalo poslední dobou řadu inovací. Jeho vývoj je ovlivňován např. hospodářskou situací v USA, nebo změnami cen ropy na světovém trhu. Vyjma prodeje ropy podstatnou část příjmu tvoří cestovní ruch. Zemědělství je další důležitou a nepostradatelnou složkou mexického hospodářství. Přestože není schopno pokrýt veškeré potřeby státu a část plodin (kukuřice, sója, maso, pšenice...) musí být dovážena ze zahraničí, pro obyvatele patří mezi tradiční obživu s neodmyslitelnou tradicí. Ani rozsáhlé reformy (zdravotní, sociální, penzijní), nepomohly vyřešit dlouhotrvající problémy, mezi něž patří vysoká míra nezaměstnanosti, inflace, zvyšování daní a korupce ve vysoké míře. Kvůli výše zmíněným problémům mexické obyvatelstvo žije každodenně na pokraji chudoby.

Přítom z obecného hlediska Mexiko není vyloženě chudou zemí, jdou zde jen markantní sociální rozdíly mezi menšinovým zastoupením bohatých a velkou skupinou chudých obyvatel.⁵⁶

Tab. 2: Makroekonomické ukazatele

Ukazatel	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Inflace (%)	5,19	3,33	4,05	3,76	6,53	3,57	4,4	3,14
Míra nezaměstnanosti (%)	3,92	3,58	3,53	3,6	4,32	4,8	4,95	5,79
Kurz k MNX k USD (ke konci roku)	11,15	10,63	10,81	10,92	13,83	13,07	12,35	12,35

Zdroj: Business info, 2011 (cit. 28. ledna 2012)

Počet obyvatel venkovské populace v Mexiku je přibližně 25,2 milionů lidí. Mezi hlavní příčiny chudoby se často uvádí nevyhovující přístup k základním sociálním službám (vzdělání, zdravotní péče, plnohodnotné bydlení a pracovní prostředky jako půda, moderní technologie). Často je také uváděna finanční negramotnost obyvatel ve věci zřizování úvěrů. Poskytnuté mikroúvěry zlepšují zemědělcům výkonnost v zemědělství a umožňují pořízení nových technologií, což by vedlo i ke zvýšení příjmů. V roce 1995 hluboká hospodářská krize byla hlavní překážkou hospodářského, ekonomického a sociálního rozvoje země. Z důvodu závatného zvýšení soukromých i veřejných transferů (pokles nezaměstnanosti, zvyšování příjmů ve venkovských aktivitách a dalších rozvojových programech), se země přiblížila na úroveň před krizí.

Tři hlavní faktory určují stav chudoby v Mexiku:

- Zeměpisná poloha a relativní dostupnost městských center, nabízející větší možnosti pro příjem diverzifikace. Výskyt chudoby na venkově je vyšší v Jižní a rozptýlené venkovské oblasti.
- Pohlaví: Ženy jsou brány jako nerovnocenné vůči mužům, obvykle vykonávají stejnou práci jako muži, avšak pobírají mzdu až o polovinu menší než muži. Celkově mají ženy menší spektrum pracovních příležitostí.

⁵⁶ Malá, M. Mexiko – aktuální problémy mexické společnosti. 11. června 2006 (cit. 30. června). Str. 5. Dostupné z <http://svp.muni.cz/ukazat.php?docId=280>

- Etnicita: Je odhadováno, že na venkově žije 61 % původních obyvatel v extrémní chudobě.⁵⁷ Diskriminace domorodých obyvatel patří mezi časté a zároveň těžce dokazatelné projevy porušování lidských práv. Mezi mexické NGOs zabývající se touto problematikou je Organizace domorodých obyvatel Me“phaa⁵⁸ sídlící v Guerrero.⁵⁹

Tab. 3: Porovnání jednotlivých indikátorů s vybranými zeměmi

Indikátory	Mexiko	USA	ČR	Kongo
index chudoby (%)	0,015	Xx	0,01	0,208
index genderové nerovnosti	0,448	0,299	0,136	0,628
index zdraví	0,898	0,923	0,91	0,59

Zdroj: UNDP, vydáno v roce 2011, na základě údajů 2000 – 2010 (cit. 30. června 2011);

xx = data nejsou k dispozici

6.3 Děti a mládež

Pravděpodobně až polovina mexických dětí mladších 17 let je vychováváno v nevyhovujících životních podmínkách. Jde především o potomky indiánských zemědělců, které často vykonávají práci již od raného dětství, trpí podvýživou a různými onemocněními, jsou anemické, a kvůli stěhování za prací nenavštěvují školy. Další problémovou skupinu tvoří děti a mládež vyrůstající na ulicích velkých měst. Chudé rodiny žijí především na předměstích v improvizovaných obydlích bez pitné vody, kanalizace a elektřiny. Rodiče jsou buď bez práce, nebo jejich příjmy zdaleka nepokryjí náklady na provoz domácnosti. Děti jsou tak nuceny přebírat povinnosti a následnou zodpovědnost neodpovídající jejich věku za rodiče jako je starání se o domácnost a o sourozence, chození do práce. Rodiny žijící v chudobě bývají často velmi početné. Veřejné instituce jako jsou mateřské školy či jesle, jsou pro chudé rodiny bohužel finančně nedostupné. Důsledkem je, že děti a mládež z chudých rodin si špatně navykají na školní podmínky a požadavky a často nedosáhnou vyššího vzdělání, které by v budoucnu znamenalo lepší životní úroveň.

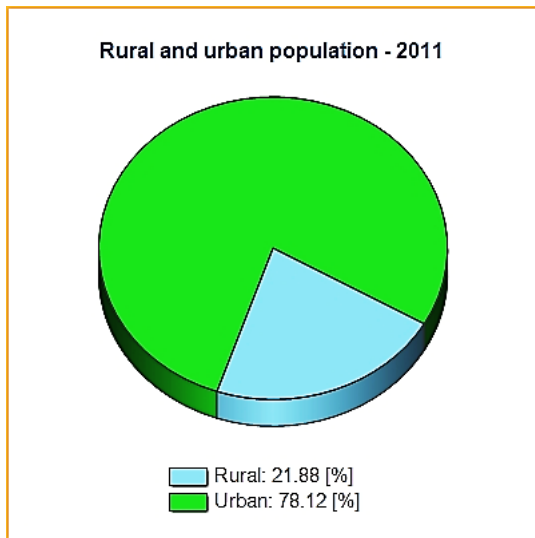
⁵⁷ RURAL POVERTY PORTAL. Mexico (online). 20. prosince 2009 (cit. 17. července). Dostupné z <http://www.ruralpovertyportal.org/web/guest/country/home/tags/mexico>

⁵⁸ Me“phaa – domorodý kmen v Mexiku

⁵⁹ Štrobl, J. Masarykova univerzita. Lidská práva v Mexiku (online). 2009 (cit. 11. března 2012). Dostupné z http://is.muni.cz/th/103112/fss_m/

Špatná ekonomická situace vede často k závislosti na alkoholu, násilí a sexuálnímu zneužívání. Tyto děti následně vyhledávají jiné prostředí, které by je uspokojilo jak po materiální stránce tak po citové, a tím je většinou ulice. Zde se setkávají s drogami, prostitucí a s ní spojenou kriminalitou, patří k alarmujícím problémům Mexika.⁶⁰

Graf 4: Procentuální zastoupení mexické populace žijících ve městech a na vesnicích

Zdroj: FAOSTAT, 2011 (cit. 26. ledna 2012)

⁶⁰ Malá, M. Mexiko – aktuální problémy mexické společnosti. 11. června 2006 (cit. 30. června). Str. 7. Dostupné z <http://svp.muni.cz/ukazat.php?docId=280>

7. Výzkumná část – NGOs

7.1 Mexické NGOs

7.1.1 World Vision Mexico

World Vision je NGOs, která začala spolupracovat s mexickým obyvatelstvem již v roce 1963, kdy byl slavnostně zahájen jeden z prvních programů, jímž byla *Adopce na dálku* s poskytnutým grantem na rekonstrukci dětského domova. V roce 1970 World Vision pomáhala zajišťovat pitnou vodu ve venkovských komunitách, vedla kurzy péče o děti pro mladé matky a pomáhala obětem zemětřesení (r. 1973), které otřásl jiho-centrální částí území.

Organizace zajistila jídlo, školní pomůcky, oblečení a lékařské prohlídky pro více než 25 tisíc dětí. Během 80. let minulého století pomohla obnovovat následky přírodních katastrof např.: zemětřesení (1985), vulkanické erupce (1982), tři hurikány a těžké krupobití podepisující se na profilu země. *Puebla Home* (jeden z mnoha projektů) byl navržen a realizován v tomto období, aby děti z ekonomicky znevýhodněných rodin dostávaly potřebnou dávku denního příjmu, oblečení, zdravotní péči a dostatek vzdělávacích příležitostí. Již projekt *San Francisco de Los Blancos* zahájený v roce 1986, pomohl převážně zemědělským obcím zřídit vedení komunity. Dvacet školených vedoucích pracovalo s Word Vision na zkvalitnění pitné vody, zlepšení kvality bydlení, vzdělání a kanalizace pro místní obyvatelstvo. V roce 1992 vydatné deště způsobily záplavy a následné sesuvy půd v Tijuane.

Jako reakci na tuto vážnou situaci dodávala organizace potravinové balíčky mouky, fazolí, rýže a brambor, dokonce i příkrývky, plachty a lopaty potřebné k odklizení napáchaných škod. V roce 1994 pomáhala vysídleným osobám ve státě Chiapas, kteří museli opustit své domovy v důsledku ozbrojených konfliktů. Dále nabídla humanitární pomoc v podobě dodávek zboží a jiných potřebných komodit obětem zemětřesení ve státech Oaxaca a Guerrero roku 1995. V roce 2004 kdy Hurikán Marty způsobil masivní záplavy. Ihned zareagovala na ničivé důsledky živlu, jenž zničil skoro 20 tisíc domácností. Organizace ve spolupráci s federální vládou Mexika, státních zaměstnanců a dobrovolných pracovníků opravila nebo následně přestavěla 2.500 poškozených domů.

World Vision se zavazuje spolupracovat s mexickým obyvatelstvem s dlouhodobým cílem zlepšit kvalitu života zdejších obyvatel a zavést trvale udržitelná řešení pro budoucnost místních komunit, rodin a dětí. V současné době je registrováno 61.338 dětí v podpůrném sponzorském programu organizace. Z těchto registrovaných dětí je jich mnoho sponzorováno neziskovou organizací, působící v jiných zemích. USA se podílí na sponzoringu více než 27.500 mexických dívek a chlapců. Kromě toho zde funguje 24 rozvojových programů, z nichž 12 jich je podporováno dárci z USA. World Vision se zabývá také dlouhodobými projekty, mezi něž patří:

- ❖ **FronteraNorte** (Severní hranice), jejíž iniciativa se zaměřuje na zlepšení služeb, které mají vliv na místní hospodářský rozvoj, odborné vzdělávání, zdravotní péči, kvalitní vodu, kanalizaci a na ochranu dětí v oblasti podél hranic se Spojenými státy, kde markantně vzkvívá kriminalita. Cílem projektu je postupná renovace domovů a škol poskytující velké nádrže pro skladování vody, koordinace podpory nutričních center pro děti, pořádání seminářů na téma rodičovských dovedností a podporu nadaných absolventů středních škol pro další vzdělávání. Tento projekt pomáhá přes 4.600 rodinám a 13.000 dětem ročně.
- ❖ **Niños de la Calle** (Děti v krizi) projekt, který působí v Mexico City od roku 1991. Je navržen tak, aby terénní program nabízel bezpečné prostředí pro děti žijící a pracující na ulici. World Vision podporuje výstavbu rodinných vztahů, osvětu o nebezpečí života na ulici a užívání drog s cílem informovat děti o potřebě dalšího vzdělávání a podporovat je ve školních aktivitách. Více než 500 dětí dospívajících a mladých dospělých využívá tohoto projektu každý rok.⁶¹

7.1.2 Habitat Mexico

Habitat Mexico je mezinárodní nezisková organizace zabývající se výstavbou nízkonákladových a ekologických domů. Dlouhodobě pomáhá k důstojnému bydlení rodinám s nízkými příjmy anebo těm, které se ocitly bez přístřeší v důsledku přírodních katastrof, válek či občanských nepokojů. Habitat for Humanity Mexico zahájila svoji činnost v roce 1987 jako dceřiná společnost Habitat for Humanity International. Do dnešního dne bylo zafinancováno touto organizací přes 26 000 bydlení ve prospěch více jak 130 000 lidí. Habitat Mexico má v současnosti aktivních 20 regionálních projektů v 18 státech Mexika.

⁶¹ World vision, Mexiko (online). 1. března 2009 (cit. 3. listopadu). Dostupné z <http://www.worldvision.org/content.nsf/learn/world-vision-mexico>

Tab. 4: Počet obyvatel žijících ve slumech (v %)

Země	1990	2001	2005
Afghánistán	98	99	-
Angola	83	83	86,5
Chile	4	9	9
Kolumbie	26	22	17,9
Demokratická rep. Kongo	52	50	76,4
Mexiko	23	20	14,4

Zdroj: UN HABITAT, 2008 (cit. 31. ledna 2012)

Výše uvedené údaje v tabulce demonstrují v Mexiku snižující se počet populace žijící ve slumech. Oproti tomuto faktu má např. Chile vzestupnou tendenci o 5 % než v roce 2001. Alarmující je situace v Angole, kde k roku 2005 bylo zaevidováno 86,5 % obyvatel žijící ve slumech. Z výše vybraných zemí v tabulce jsou nejhorší poměry v Afghánistánu. Dle naposledy zveřejněných dat (2005) organizací UN Habitat bydlí 99 % populace ve slumech.

Habitat for Humanity domy jsou po celém světě postaveny dle stejných zásad:

- **Jednoduché**
= střední velikosti, dostatečně prostorné;
- **Seriózní**
= kvalitní, místně dostupné stavební materiály, odrážející místní klima a kulturu;
- **Cenově dostupné**
= částečně financovány sponzorskými dary či dlouhodobými obchodními partnery (hlavní např. Citigroup),
 - přispívání státu dotacemi,
 - možnost využití mikrofinancování (mikroúvěry);

Obr. 3 Dům UN Habitat (Namibie)

Obr. 4 Dům UN Habitat (Kuba)

Zdroj: Ústav územního rozvoje, 2011 (cit. 20. února 2012)

Hlavní oblasti výstavby Habitat domů se nachází na venkově a v příměstských oblastech. Průměrný dům o rozloze 42 až 49 m² je dokončen zhruba do tří týdnů. Použité stavební materiály se liší v závislosti na místě výstavby. S cílem snížit náklady na domy je využíváno převážně místních materiálů. Na pokrytí střešních ploch se většinou používá pozinkovaný nebo železobetonový materiál. Stěny domů jsou postaveny z nepálených cihel nebo betonových bloků. Materiály se také liší v závislosti na oblast klimatu a citlivosti na zemětřesení a hurikány.

Snahou organizace je i zvýšení finanční gramotnosti v sociálně slabých rodinách. Společnost Citigroup financuje vzdělávací semináře na téma „Jak hospodařit s výdaji v domácnosti“, „Jak si vytvářet domácí rozpočet“ nebo „O rizicích a výhodách spojených se sjednáním půjčky“.

Občané z celého světa, kteří by chtěli pomoci svým přičiněním, mohou využít program *Global village*. Jedná se o dobrovolnický program, jehož součástí se může stát každý. Program je krátkodobého charakteru a trvá přibližně 2 týdny. Náplní je pomáhat stavět s ostatními dobrovolníky a odborníky cenově dostupné domy či se podílet na jejich renovaci.

Další dobrovolnický program organizovaný Habitat for Humanity je dlouhodobý s trváním několika měsíců. Dává příležitost pomáhat jiným po celém světě a zužitkovávat dříve nabyté zkušenosti s jinými činnostmi dobrovolníka.⁶²

Rozsáhlá urbanizace v Mexiku vytvořila mnoho překážek k rozvoji měst. UN HABITAT odhaduje, že v průběhu 25 let se počet obyvatel žijících ve městech zvýší na 85 %. Je třeba počítat s tímto faktem a plánovat řešení do budoucna. Již nyní nemá 10 % obyvatel žijících ve městech přístup ke kohoutkové vodě a 25 % populace vyhovující sanitární zařízení ve svých domech. Cílem vedlejších projektů UN HABITAT je snížení chudoby nejen v městských částech a budovat lepší komunikaci mezi státní a lokální správou.

⁶² Habitat for Humanity, Mexiko (online). 2011 (cit. 3. října). Dostupné z <http://www.habitat.org/eurasia/>

Mezi vedlejší aktivity lze zahrnout pořádání technických seminářů na podporu vzdělanosti státních úředníků, vybudování městských ukazatelů a monitorovacích systémů či zahájení Národní kampaně pro společenskou účast na rozvoji měst. Konečná cena realizace zmíněných projektů dosahovala 598. 583 USD.⁶³

7.1.3 Compassion Mexico

Compassion Mexico je mezinárodní křesťanská organizace založena v roce 1976, zaměřující se na vývoj dítěte a jeho osvobození od chudoby. Svoji pomoc uskutečňuje přes místní mexické církve. V současné době spolupracuje se 130 vývojovými centry, kde pomohly již 20.500 dětem. V oblastech zavádějí rozvojové programy vyvést děti z bídy tělesné, duchovní, emoční a kognitivní. Umožnit jim se stát zodpovědnými a řádnými křesťany. Charakteristickým znakem nadace je, že jeden sponzoruje druhého. Zadavatel je osoba, která přijala rozhodnutí investovat do života dítěte žijícího v chudobě. Prostřednictvím sponzoringu (chlapec nebo dívka) má možnost podílet se na rozvoji vzdělávacího programu, který jim umožní zlepšit kvalitu života, přístup ke vzdělání a zdravotní péči a celkově zvýšit životní úroveň. V globálním měřítku polovina dětí v Mexiku je schopna provádět nezákladnější čtecí úkoly a početní dovednosti. S pomocí nadace se děti učí číst a následně často naučí číst celou svoji rodinu.

Compassion International je mateřská společnost Compassion Mexico mající pobočky ve více než 20 zemích Afriky, Střední Ameriky, Jižní Ameriky a Asii.

Aktuálními partnery nadace jsou: Bohatý život aliance, Modlitebna, Zlatý svícen, Centrum křesťanské rodiny, Křesťanské centrum, Armáda spásy, Kristus je nezávislý, Biblické církve, Národní evangelická církev, Svaz nezávislé evangelické církve atd.

⁶³ UN HABITAT. Urban poverty reduction (cit. 31. ledna 2012). Dostupné z <http://www.unhabitat.org/content.asp?cid=4884&catid=156&typeid=13>

Mezi hlavní dlouhodobé programy NGOs Compassion patří:

❖ **Program Adopce na dálku** = sponzorský program zaměřující se na všechny děti školního věku, které podporuje ve studiu. Věkový limit na nárok využívání podpory je 17-18 let. Výuka je zaměřena na **3 základní principy:**

- Být úspěšný a pomáhat druhým v nouzi a k úspěchu.
- Následovat Ježíše Krista ve víře a pravdě.
- Být zodpovědný za své rodinné příslušníky, církve, komunitu a zemi.

Veřejnost má možnost zapojení se do tohoto programu finanční podporou vybraného dítěte. Měsíční příspěvek činí 38 USD. Podpořením konkrétního dítěte sponzor obdrží fotografii sponzorovaného a jeho osobní příběh.

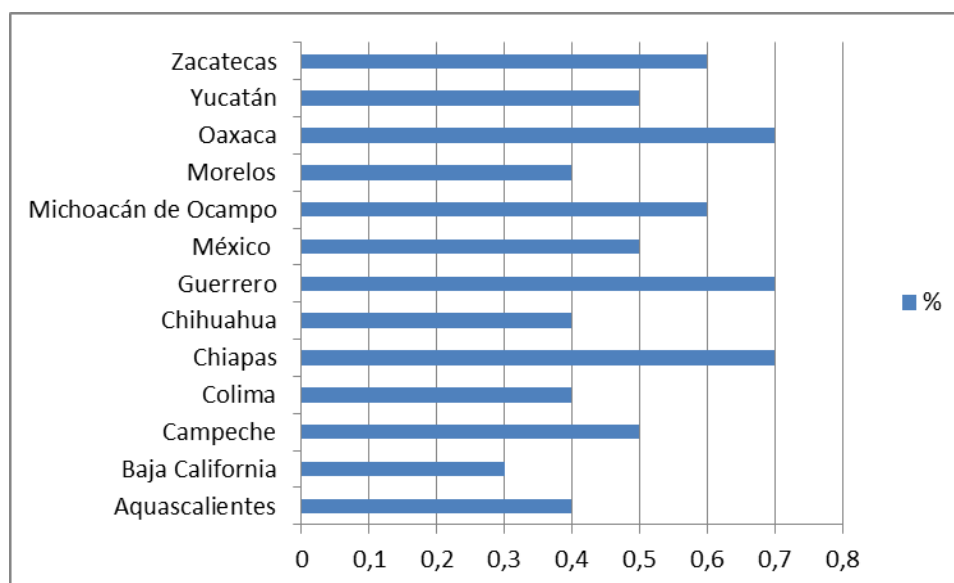
❖ **Program Dětská úmrtnost**

Každý rok více než 9 milionů dětí do 5 let umírá na celém světě v důsledku podvýživy a infekčních onemocnění, i když toto alarmující číslo bylo od roku 1990 sníženo o 13 milionů, přesto je tato situace více než vážná. Compassion Mexico podporuje matky a opatrovníky dětí a zajišťuje specializovanou péči v prvních letech života pro jejich dítě. Program obsahuje vzdělávání formou přednášek na různá témata, ve kterých je zahrnuta například adekvátní výživa dětí, orální rehydratační terapie, zvyšování gramotnosti žen, plánované rodičovství atd. Prvních pět let života dítěte je dle odborníků rozhodující pro jeho následný vývoj. Ve věku 2 let je mozek téměř zcela vyvinutý, ale právě v tomto nízkém věku podvýživa dětí dosahuje v globálním měřítku nejvyšších hodnot. Darováním 20 USD může přispět ke zkvalitnění péče o novorozence i veřejnost.⁶⁴

Níže zobrazený graf představuje procentuální přehled snížení dětské úmrtnosti ve všech státech Mexika. Průměrná hodnota snížení se pohybuje v průměru 0,5 %. Údaje byly zpracovány na základě tisíc živě narozených dětí. Ve státě Baja California došlo k nejmenšímu snížení (0,3 %), naopak nejvyšší hodnota snížení dětské úmrtnosti náleží státům Chiapas, Oaxaca a Guerrero.

⁶⁴ Compassion Mexico, Mexico (online). 2011 (cit. 3. října 2011). Dostupné z <http://www.compassion.org.mx/>

Graf 5: Snížení dětské úmrtnosti

Zdroj: Cadernos de saúde de pública, 2011 (na základě údajů z roku 2008)

❖ Program Vůdcovství

Jen málo věcí dokáže způsobit místním lidem větší spokojenost a hrdost, než když se jeden muž díky nadaci dokáže vymanit z chudoby, začne studovat na univerzitě a pak se vrací domů jako „vůdce“, aby mohl uplatnit získané zkušenosti a vědomosti v rozvoji své komunity.

Pro vstup do tohoto programu musí uchazeč splňovat následující podmínky: zastávat křesťanskou víru, významně se podílet na rozvoji místní školy, kostela nebo komunity, mít vynikající studijní výsledky a podílet se na mimoškolních aktivitách. I veřejnost může přispět peněžním darem libovolné hodnoty v měsíční periodě či jednorázově a pomoci tak ke kvalitnímu vzdělání vysoce nadaným studentům.

Charity navigator je největším nezávislým hodnotitelem charitativních organizací. NGOs Compassion Mexiko byla oceněna nejvyšším mezinárodním hodnocením organizace za vykonávání kvalitní práce s velikou dávkou efektivity a finanční transparentnosti. Více jak 80 % získaných finančních prostředků jde přímo k příjemcům.⁶⁵

⁶⁵ Compassion Mexico, Mexico (online). 2011 (cit. 3. října). Dostupné z <http://www.compassion.org.mx/>

7.1.4 Ostatní NGOs v Mexiku

7.1.4.1 CIDHAL

Je soukromá nezisková organizace. Byla založena v roce 1969 belgickou novinářkou Betsie Hollants. Tato žena se věnovala problematice prosazování žen ve společnosti. Organizace je zaměřena na čtyři hlavní oblasti svého působení dle pohlaví a generových teorií.

- **Komplexní zdravotní hledisko**

V oblasti zdravotní péče se CIDHAL specializuje na problematiku sexuálního a reprodukčního zdraví mladých žen. Nabízí alternativní zdravotní péči, specializovaná školení pro práci s mládeží. Zájmem organizace je prosazovat politické zákony a ustanovení proti násilí a podporující reprodukční práva.

- **Komunikace**

Oblast zájmu fungující na základě hromadných sdělovacích prostředků využívajících k propagaci a šíření rovnosti pohlaví. Prostřednictvím svého rozhlasového pořadu už více jak 12 let podporuje postavení žen v zemi.

- **Dokumentace**

V oblasti dokumentace má za cíl šířit informace a podporovat výzkum v oblasti sociálního postavení žen. Dokumentační centrum Betsie Hollants poskytuje informace a související dokumentace s tím spojené. V internetové databázi je zařazeno více než 9 tisíc titulů publikací specializující se na studie žen a pohlaví.

- **Veřejná politika**

V politické oblasti je podpořena informační iniciativa a z ní vyplývající školení na podporu rovnosti žen a mužů v politické sféře.

Aktivity

- Podpora vzdělávání a školení domorodých ženy ve venkovských i městských oblastech.
- Obhajování vzniku a následnému vývoji legislativy pro práva žen např.: Zákon vztahující se na prevenci a pomoc při domácím násilí.
- Vytvoření podpůrného institutu pro ženy ve státě Morelos.
- Projekty ochrany životního prostředí na venkově pro zde pracující ženy.
- Výzkumné práce týkající se podmínek života žen ve státě Morelos
- Lepší zdravotní péče umožňující vývoj a zavádění alternativních léčebných metod. Podpora zdravotních organizací, obhájců lidských práv. Zejména byl kladen důraz vzdělávání porodních asistentek specializujících se na prevenci rakoviny děložního čípku a rakoviny prsu.
- Pozornost je zaměřena na prevenci sexuálního násilí páchaného na ženách. Spolupráce je vedena s pracovníky správy, soudnictví, zdravotnictví, s porodními asistentkami a s policejním systémem.⁶⁶

U žen nad 25 let je rakovina prsu druhým nejběžnějším nádorovým onemocněním s následkem smrti. Dle studie Národní rady obyvatelstva (CONAPO)⁶⁷ se do roku 2020 objeví rakovinové bujení tohoto typu u třetiny populace tj. 38,3 milionů lidí. Bohužel u většiny případů je nemoc zjištěna v pokročilé fázi (III., IV.), což značí menší úspěšnost vyléčení.

Reakcí vlády na tento problém bylo založení „Akčního programu na prevenci a kontrolu rakoviny prsu“.⁶⁸ Mexická levicová správa (2000–2006) zavedla reformu v poskytování zdravotní péče pro obyvatele bez sjednaného pojištění. Reforma měla čtyři části:

- A) Poskytování bezplatné zdravotnické služby;
- B) Rozšíření a zlepšení kvality služeb;
- C) Zavedení nového typu (modelu) poskytovaných služeb;
- D) Inovace právních předpisů ve zdravotnictví.

Výsledky reformy jsou příznivé. Bylo postaveno pět nových zdravotních středisek. Lůžková kapacita v nemocnicích se zvětšila o 1/3 a do registru zdravotní péče bylo již zapsáno 95 % populace.⁶⁹

⁶⁶ CIDHAL. Curriculum Vitae (online). 7. září 2011 (cit. 12. ledna 2012). Dostupné z <http://www.Cidhal.org/CV.pdf>

⁶⁷ Consejo Nacional de Población

⁶⁸ Fernandés, M., Martini, E. El cáncer de mama en México: evolución, panorama actual y retos de la sociedad, 2009

⁶⁹ Laurel, C. Health reform in Mexico City, Social medicine, 2008

7.1.4.2 FEMAP

Jedná se o neziskovou organizaci zaměřující se na zvyšování kvality života mexické populace žijící v chudobě prostřednictvím zdravotních a sociálních služeb. Nadace nacházející se na hranicích El pasa a Texasu se rovněž zavázala ke zlepšení životních podmínek na obou stranách hranice. Prostřednictvím spolupráce rodin a nemocnic byly vytvořeny programy na podporu zvýšení úrovně zdravotnictví. Pozornost je zaměřena na udržitelnou prevenci a ochranu před HIV/AIDS, očkování proti chorobám, osvěta drog a alkoholu.

Spolupráce na projektech:

- Výstavba nového pavilonu nemocnice v Ciudad Juarez (kapacita zdvojnásobena na 100 lůžek), zvýšení úrovně místní zdravotnické školy s poskytnutím stipendií pro vybrané nadané studenty a budoucí ošetřovatele.
- Zavedení úspěšného projektu poskytující půjčky drobným podnikatelům s nízkým úrokem. Vytvoření programu k prevenci AIDS (poskytování informací obyvatel v rizikových oblastech v Ciudad Juarez).
- Zavedení projektu InfoMexus (poskytování ekonomických, sociálních a kulturních informací) s přístupem ke zdravotním a environmentálním analýzám dat.⁷⁰

7.1.4.3 CIAM

Jedná se o instituci spolupracující s odborníky a vyškoleným personálem ze širokého spektra oborů a oblastí. Prioritou nadace je poskytovat potřebné přístřeší, bezpečí a popřípadě i bezplatnou právní pomoc obětem domácího a sexuálního násilí či obchodování s lidmi. Organizace zabezpečuje psychologické i zdravotní služby.

CIAM nabízí semináře a vzdělávací kurzy pro zvýšení informovanosti obyvatel o násilí páchané na ženách.⁷¹ Následující tabulka přehledně pojednává o činnostech vybraných NGOs v Mexiku. Vybrané organizace mají podobně zaměřené své zájmy a oblast působení.

⁷⁰ FEMAP. About us (online). 2012 (cit. 16. ledna 2012). Dostupné z [http://: www. Femap.org](http://www.femap.org)

⁷¹ CIAM (online). 2012 (cit. 16. ledna 2012). Dostupné z [http://:www.ciamcancun.org](http://www.ciamcancun.org)

Tab. 5: Aktivity vybraných NGOs v Mexiku

Název NGOs	Zaměření
Regionální centrum pro vzdělávání a organizaci (CREO) – Veracruz	pohlaví, zdraví, agro-ekologie, výchova k vlastenectví
Komunikace a lidský vývoj v Latinské Americe (CIDHAL) – Morelos	informační středisko pro problémy žen, zdravotní péče v rámci celé populace, návrhy a analýzy politiky pro veřejné zdraví, programy pro mládež
Středisko podpory žen Grizeldy Álvarez (CAM) – Colima	podpora a poradenství pro týrané ženy, školení o zdraví a reprodukci
Mexická federace soukromého zdravotního sektoru a místního rozvoje (FEMAP) – Chihuahua	zdravotní péče, veřejně prospěšné programy, ekologické, ekonomické a rozvojové programy
Humanitární služby reprodukčního zdraví (SHSSR) - Yucatan	široká působnost v reprodukčním a sexuálním zdravotnictví, zahrnující legální potraty i v nejchudších oblastech
Centrum pro výzkum a odbornou pomoc pro ženy (CIAM) - Jalisco	informování v oblasti reprodukčních a sexuálních práv, osvěta domácího násilí, boj za rovnost názorů a pohledů mužů a žen ve veřejném životě

Zdroj: Reproductive health Matters 2004 (cit. 16. ledna 2012)

7.1.4.4 VIVE MEXICO

Jedná se o NGOs založenou roku 1994 v Mexiku. Sídli ve Státě Michoacán ve městě Morelia city. Podporuje mezinárodní spolupráci a rozvoj dobrovolnických aktivit v Mexiku a v Latinské Americe. Doposud se podílela na projektech přesahující počet 800 a spolupracovala s více než 60 tisíci dobrovolníky z Mexika.

Zapojováním mladých dobrovolníků z celého světa do svých projektů naplňuje svoji filozofii o mezinárodní spolupráci. Projekty Vive Mexico se dělí na krátkodobé v délce trvání několika týdnů (tzv. workcampy), střednědobé – trvání v řádech měsíců a dlouhodobé – rok a více.

Hlavní cíle Organizace:

- Podporovat transfery mladých dobrovolníků na mezinárodní úrovni;
- Skrze partnerské organizace v jiných zemích poskytnout mexickým dobrovolníkům možnost dobrovolnických služeb v zahraničí;
- Podporovat a podílet se na rozvoji stávajících projektů v Mexiku.⁷²

Cristina Herrera Carnevarle určila čtyři základní typy spolupráce NGOs a vlády v Mexiku:

- 1) Nevládní organizace mírně vytvářejí tlak na politické činitele za účelem podílení se na tvorbě nových programů. Toto nelze klasifikovat jako spolupráci s vládou, ale již za určitou formu dialogu.
- 2) Zapojení NGOs do programů vlády a následných iniciativ, využití jako např. konzultanti, poradci iniciovat školení, vytvářet analýzy, politický lobbying.
- 3) Poskytnutí státní podpory pro činnosti, které byly v minulosti provedeny nevládními organizacemi.
- 4) Vzájemná spolupráce NGOs a vlády, vytváření společných aktivit. Jedná se o spolupráci v pravém slova smyslu.⁷³

⁷² INEX-SDA. Speciální projekty (online). 2009 (cit. 26. ledna 2012). Dostupné z <http://inexsda.cz/cs/specialni-projekty>

⁷³ Gómez-Jaurequi, J. REPRODUCTIVE HEALTH MATTERS 12 (2004). Str. 42-55. The Feasibility of Government Partnership with NGOs in the reproductive health Field in Mexico

7.2 České NGOs

V Mexiku není oficiálně poskytována žádná forma zahraniční rozvojová spolupráce ze strany ČR. Výjimkou jsou poskytnutá vládní stipendia a humanitární pomoc, kterou Mexiko obdrželo naposledy v roce 1999. Přesto-že velvyslanectví usiluje o rozvojovou pomoc v Mexiku, plány dosud neobdržely jasnou a ucelenou strukturu k realizaci. Existuje zde ovšem militární spolupráce skrze Evropskou unii. Fakt, že se ČR nepodílí na poskytování oficiální rozvojové spolupráce má za příčinu zajisté vstup Mexika do OECD (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj).⁷⁴

Mezi organizace, které nejsou členy ODA a působí v Mexiku, patří INEX-SDA, UNITED VISION, SADBA a MIKROFINANCE a.s. fungující prostřednictvím portálu MYelen.⁷⁵

Česká zahraniční rozvojová spolupráce lze dělit na tři základní formy:

Bilaterální: odborná spolupráce, spolupráce v ekonomické sféře a v rámci sociální infrastruktury, odpouštění dluhů rozvojovým zemím, poskytnutí pomoci uprchlíkům žádající o azyl v ČR, rozvojový výzkum ad.⁷⁶

Trilaterální: finanční podpora trojstranných projektů českých NGOs. Kritériem je získání grantu z mezinárodního výběrového řízení nebo být členem jisté mezinárodní sítě a podílet se na financování společných projektů rámci zemí třetího světa.⁷⁷ Tento typ spolupráce se v ČR objevuje až od roku 2005, kdy se začalo spolupracovat s kanadskou rozvojovou agenturou CIDA

Multilaterální: mnohostranná zahraniční spolupráce je v ČR využívána prostřednictvím OSN a zahraničních finančních institucí. Pro naplnění této formy spolupráce je nezbytná rovnováha mezi jednotlivými aktivitami a vytýčenými prioritami organizací a prioritami ČR.

⁷⁴ The Organisation for Economic Co-operation and Development (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj)

⁷⁵ Fričová, I. Rozvojová spolupráce ČR se zaměřením na region LA. Praha, 2011. Str. 79.

⁷⁶ Janíček, M. Nevládní neziskové organizace a projekty na ochranu životního prostředí v zemích třetího světa. Brno, 2008. Str. 19.

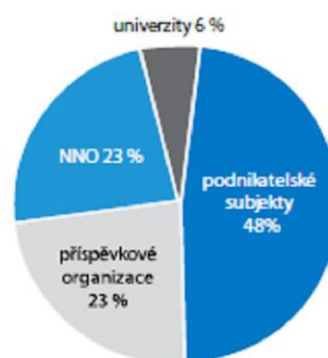
⁷⁷ Česká rozvojová agentura. Trilaterální spolupráce (online). 2009 (cit. 23. ledna 2012). Dostupné z <http://www.czda.cz/rozvojova-spoluprace-cr-zrs/trilateralni-spoluprace.htm.text/html>

Do cílů rozvojové spolupráce nelze zařadit ekonomickou pomoc, ale následný vliv na hospodářské odvětví je patrný. V ČR je zavedena pouze forma pomoci multilaterálního typu. Globálně lze říci, že všechny vyspělé země mají morální povinnost podílet se na ekonomickém rozvoji méně vyspělých zemí. Většina těchto zemí podporuje a zároveň se i zapojuje do rozvojových projektů. Bohužel ze strany ČR nelze hovořit o přílišné aktivitě v tomto směru.⁷⁸

Aktéři zahraniční rozvojové spolupráce (ZRS):

- Ministerstvo zahraničních věcí
- Rada pro ZRS
- NGOs
- Kraje a obce
- Akademický sektor
- Podnikatelské subjekty⁷⁹

Graf 6: Podíl na objemu poskytnuté ZRS

Zdroj: Fričová, Iva, Praha 2011

Výše uvedený graf znázorňuje zastoupení subjektů při zahraniční rozvojové spolupráci. Na grafu je zobrazena dosti zřetelná převaha podílu podnikatelských subjektů (48 %). Celých 23 % se podílí na rozvojové spolupráci v zahraničí NGOs a příspěvkové organizace. Univerzity zaujímají 6 % poskytnuté pomoci v zahraničí.

⁷⁸ Svatoš, M. a kol. Zahraniční obchod-teorie a praxe. 1. Vydání. Praha, 2009. Grada Publishing, a.s., str. 108.

⁷⁹ Česká rozvojová agentura. Zahraniční rozvojová spolupráce (online). 2009 (cit. 23. ledna 2012). Dostupné z <http://www.czda.cz/rozvojova-spoluprace/rozvojova-spoluprace-cr-zrs.htm>

7.2.1 Nadační fond Mikrofinance a.s.

Společnost Mikrofinance, a.s. provozuje portál myELEN umožňující naplnit účel mikrofinancování. Celý proces spočívá v poskytování bankovních služeb nemajetným farmářům a živnostníkům. Často se jedná o ženy, které mají díky této službě příležitost se osamostatnit a seberealizovat. Díky portálu myELEN může každý pomoci financovat vybraného žadatele o mikroúvěr. Do roku 2008 bylo datováno 113 vesnických bank a 680 klientů využívající finanční služby v podobě mikroúvěrů.⁸⁰ Procento nesplacených úvěrů je často nižší než u úvěrů komerčních institucí.

Mikrofinance mají rozsáhlou škálu nabízených produktů počínaje malými půjčkami, spravování úspor, pojištění až po převody ze zahraničí. Poskytování finančních služeb a produktů je účinným dlouhodobým nástrojem k vymýcení chudoby. Vyjma faktu, že financování tohoto typu zvyšuje lidem v Mexiku a jiných rozvojových zemích příjmy, je zde i pedagogická a sociální zpětná vazba. Úspěšné podnikání zvyšuje sebevědomí a zároveň i sociální statut ve společnosti. V oblasti mikrofinancí jsou nejběžnější dvě základní formy v poskytování mikrofinančních služeb a produktů, jedná se o tzv. vesnické banky (Village Banks) a solidární skupiny (Solidarity Groups).

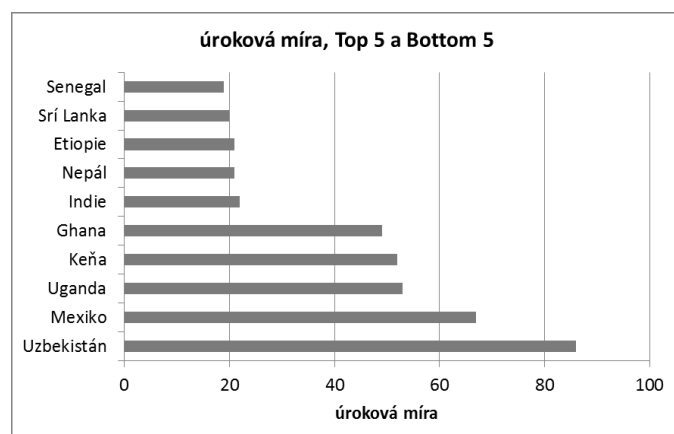
Vesnická banka pojímá 15 až 35 členů. Poskytnuté mikroúvěry jsou zpravidla nižší než 100 USD. Základní podmínkou je příjem v pravidelných intervalech v hodnotě 1,5 násobku hodnoty týdenní splátky a vlastnit určitou nemovitost. Jen ve výjimečných případech se setkáváme s tím, že byl úvěr poskytnut podomním prodavačům, čističům bot či muzikantům bez nemovitosti či jakékoliv jiné provozovny pro své řemeslo. Přesto převážná většina mikroúvěrů není pod podmínkou zástavy nemovitosti v případě nesplacení, vlastnění nemovitosti či provozovny je spíše z psychologického hlediska známka solidarity a zodpovědnosti. Splátky probíhají v týdenních intervalech pod podmínkou povinného setkávání se s klientem. Je zde možnost předčasné splacení jistiny.

Solidární skupina má kapacitu 4 až 8 členů. Půjčka se poskytuje na 16-ti týdenní cykly až jeden rok. Hodnota poskytnuté půjčky se značně liší od Vesnické banky, průměrně se jedná o částku 500 USD a vyšší. Frekvence splátek je zde stejná jako u Vesnické banky, jedná se o týdenní intervaly. Je zde povinnost setkávání se jednou za měsíc s klienty.

⁸⁰ Klečková, M. Česká pomoc. Nadační fond Mikrofinance (online). 2009 (cit. 24. ledna 2012). Dostupné z <http://www.ceskapomoc.cz/media.htm>

Předčasné splacení jistiny je možné. Další z podmínek je nejméně roční existence obchodu či podnikání. Solidární skupina na rozdíl od Vesnické banky také vyžaduje podrobný obchodní záměr. V případě zájmu poskytnutí mikroúvěru je sepsána smlouva s příloženým jmenným seznamem všech členů úvěrové skupiny. Je zde uvedena i jistina a splátkový kalendář. Ženy mají přednost před muži v poskytování úvěru. Hlavním důvodem je větší trpělivost v podnikání a zodpovědnější přístup s minimem rizik. Skupina požadující úvěr obdrží částku na bankovní konto v nejbližší bance jejich bydliště. Úrokové sazby jsou závislé na úrovni trhu. V Indii a Bangladéši je trh přesycen a úvěry jsou často dotovány vládou to má za následek nižší sazby úroku. Obvykle se zde sazba pohybuje mezi 12 a 15 %. V Latinské a Střední Americe je trh teprve ve vývoji a to se odráží na místních úvěrových sazbách, které činí 40 až 70 %. Jak ukazuje graf, nejvyšší úroková sazba je v Uzbekistánu přesahující 80 %.⁸¹

Graf 7: Porovnání úrokových měr vybraných zemí

Zdroj: Pekař, J. Mikrofinance a mikroúvěry v rozvojových zemích. Praha, 2011.

Jedním z průkopníků v oblasti mikroúvěrů byla banka v Bangladéši Grameen bank. Lidem, kteří nemají čím ručit, poskytuje půjčky v částkách od 15 USD. Samozřejmě tento styl podnikání nikdy nemůže být ziskový pro velké nadnárodní banky už jen díky vynaloženým základním nákladům. Dnes má Grameen bank počet klientů přesahující 2,3 milionů. Téměř 98 % dlužníků jsou ženy.

⁸¹ Myelen.com. Mikrofinance (online). 2007 (cit. 24. ledna 2012). Dostupné z <http://www.myelen.com/myelen/pages/static/mikrofinance/fog.jsf>

Dnešní rozvojové trhy pojímají v průměru přes 9 tisíc mikrofinančních institucí. Obzvláště úspěšné se staly některé instituce v Bolívii, Mexiku, Kyrgyzstánu a Ugandě. Díky nabytému zisku se mohly přetvořit v bankovní instituce. Na mexický trh (oplývající velkým potenciálem) se zaměřila Banco Azteca. Jejím cílem bylo 16 milionů domácností s průměrnými měsíčními příjmy 250 až 1300 USD (dělníci, řidiči, učitelé...). Pro velké banky je tento typ klientů zcela nevhodný a nevýdělečný pro svůj nízký příjem. Banco Azteca se přizpůsobila klientům, kteří nemohou předložit výkaz o svém měsíčním příjmu či nemají ani žádný doklad totožnosti k prokázání své identity. Investovala 20 milionů USD do elektronické čtečky otisku prstů. Tímto počinem se zjednodušilo evidování klientů a informace o jejich dluhu. Databáze dokonce obsahuje i jména sousedů dlužníků, kteří mohou kontrolovat neplatící dlužníky. Mexické komunity si zakládají na hrdosti a důvěryhodnosti v komunitě. Pro Mexičany je lepší kontrolní mechanismus veřejného mínění než striktně dané sankce v případě nesplácení.⁸²

7.2.2 INEX-SDA

INEX – SDA (Sdružení dobrovolných aktivit) je nevládní nezisková organizace založena v roce 1991. Zabývá se dobrovolnictvím svých členů na mezinárodní úrovni. Hlavním posláním organizace je zprostředkovávání dobrovolnických projektů po celém světě. Naopak zájemcům o dobrovolnictví ze zahraničí zajišťuje obdobné pobyty v ČR. Téměř 800 dobrovolníků je každý rok vysíláno do zahraničí. Dobrovolnické projekty jsou buď krátkodobé (týdny) anebo dlouhodobé (měsíce). V ČR je s pomocí smluvních partnerů uvítáno přes 400 dobrovolníků. Cílem organizace je skrze projekty a kampaně napomáhat k rozvoji společnosti a odpovědnosti mladých lidí ke světu.

Organizace spolupracuje s mexickými organizacemi VIVE MEXICO a VIMEX. S jejich pomocí organizuje jazykové kurzy pro účastníky workcampů v Mexiku. Kurzy lze považovat za doplňkovou aktivitu dobrovolníků. Kurzy jsou zahájeny před nástupem na workcamp v trvání 7 dní. Kurz stojí 180 Eur a zahrnuje 6 nocí ve studentské ubytovně v centru města Morelia. Materiály a učebnice potřebné pro výuku jsou zahrnuty v ceně. Výuka trvá tři hodiny denně pět dní v týdnu.⁸³

⁸² Kumar, N. Marketing jako strategie vedoucí k úspěchu. 1. Vydání. Praha, 2009. Grada Publishing, a.s. Str. 108

⁸³ INEX-SDA. Speciální projekty (online). 2009 (cit. 26. ledna 2012). Dostupné z <http://inexsda.cz/cs/specialni-projekty>

7.2.3 SADBA

Občanské sdružení Salesiánská asociace Dona Bosca⁸⁴ (SADBA) vzniklo za účelem rozvoje výchovy mládeže k etnickým a sociálním hodnotám ve stylu Salesiánů. Společně s dalšími sdruženými salesiánskými středisky vytvářejí výchovné projekty a programy pro mládež.

Cílem je vychovávat a následně školit dobrovolníky později působící v jiných salesiánských střediscích jak v ČR, tak i v zahraničí. Snaha je zaměřena na smysluplné využití volného času mládeže ve prospěch dobrovolnických činností.

Oblasti aktivit:

- Podporování dobrovolnických aktivit;
- Vzdělávání dobrovolníků a jiných pracovníků;
- Aktivity pro mládež v zahraničí i v ČR;
- Podporování svých členů ve stávajících aktivitách;
- Rozvojová pomoc;
- Vytváření společných vazeb a aktivit s jinými salesiánskými středisky v ČR.

Program Cagliari

Program umožňuje pobyt dobrovolníků v některém ze salesiánských středisek v zahraničí (Mexiko) nebo na území ČR po dobu několika týdnů nebo až na dobu jednoho roku. Podmínkou je věkové rozmezí dobrovolníka 18 – 35 let.

Cílové skupiny:

- Děti a mládež vyrůstající v sociálně znevýhodněných rodinách.
- Děti a mládež menšinové populace.
- Děti a mládež vyrůstající na ulici.

⁸⁴ Svatý Jan Bosco – italský, katolický kněz. Zakladatel salesiánů Dona Bosca.

Činnosti dobrovolníků:

- Provozování aktivit ve volném čase;
- Výuka jazyků či jiných odborných předmětů;
- Doučování školních předmětů;
- Vytváření programů;
- Manuální výpomoc;
- Poskytování rad v sociální či jiné oblasti.

Program je dělen na části:

- 1) Důkladná příprava potencionálního dobrovolníka. Je třeba absolvovat osm povinných setkání o víkendech zahrnující i praxi.
- 2) Dobrovolník je vyslán do předem vybraného střediska (v ČR nebo zahraničí). Je doprovázen již zkušeným pracovníkem SADBY.
- 3) Dobrovolník svými aktivitami je přínosem jak pro místní komunitu, tak i pro vysílající středisko.

V roce 2010 si dobrovolníci programu Cagliari odpracovali v průměru 100 měsíců. Pro cílovou zemi je tento program podporou k novým podnětům a nadějí na lepší přístup ke vzdělání svých dětí. Program zřetelným způsobem formuje a ovlivňuje zároveň i dobrovolníka vykonávajícího svou službu ve střediscích. Následná seberealizace a pochopení smyslu života je důsledkem dobrovolnictví.⁸⁵

7.2.4 UNITED VISION

United Vision je NGOs, jejímž cílem je boj proti chudobě a propagace dobrovolnictví. Vybraní dobrovolníci jsou vysíláni do Mexika k poskytování bezplatné výuky anglického jazyka. Při výběru oblastí působení dobrovolníků je kladen důraz na venkovské komunity s potenciálem zavedení cestovního ruchu. Účelem je uplatnění místních obyvatel na trhu práce. Následné uplatnění místních obyvatel na lokálním pracovním trhu zvyšuje rozvoj komunity a snižuje migraci do měst. Možnosti zapojení veřejnosti do činností této organizace lze jako dobrovolník, sponzor, člen vysílací komunity (složena z osobních sponzorů dobrovolníka, kteří se podílejí na financování půlroční mise).

⁸⁵ Salesiánská asociace Dona Bosca, o.s. Výroční zprávy (online). 2010 (cit. 26.ledna 2012). Dostupné z <http://www.maladez.sdb.cz/materialy-ke-stazeni/vyrocní-zpravy/>

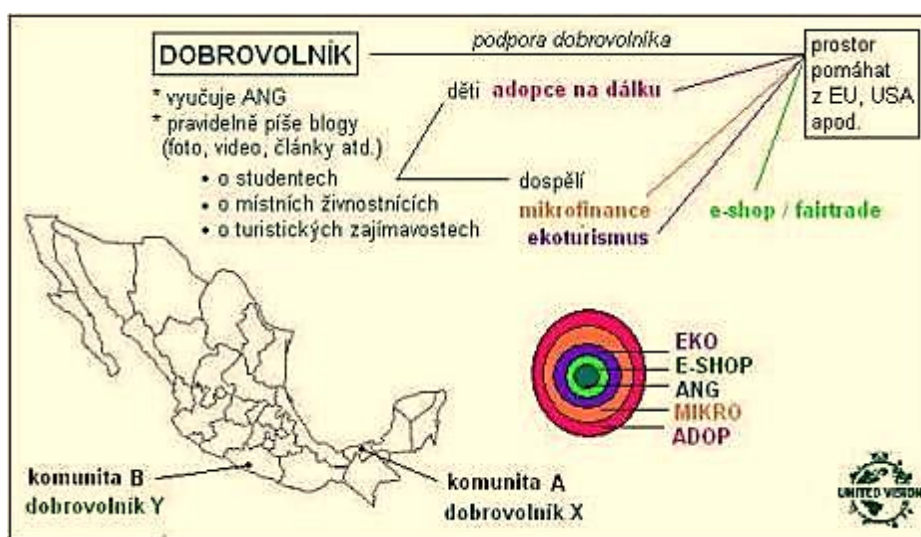
Minimální částka finančního příspěvku od člena vysílací komunity je 200 Kč měsíčně po celou dobu trvání mise dobrovolníka. Celkové náklady dobrovolníka činí 60 tisíc korun českých za misi. Dalším způsobem zapojením se do aktivit organizace je možnost stát se aktivním příznivcem United Vision. Jedná se o vyjádření sympatií k aktivitám organizace a morální podporu. Tato funkce zahrnuje zaregistrování se do Fanklubu United Vision, možnost účasti na tematických besedách, prezentacích či jiných akcích.

Pro podporu mexického obyvatelstva (především žen) United Vision ve spolupráci s mexickou neziskovou organizací *Mujeres Productivas, AC* zavedla na svých webových stránkách E-shop. Mexické ženy mají pomocí tohoto projektu možnost se osamostatnit od svých manželů a stát se finančně samostatnou jednotkou. Ženy z oblasti Coatepec ručně vyrábějí šperky, šijí oblečení, vyšívají na oděvy loga firmy či libovolné náměty dle přání zákazníka. V sekci E-shop jsou zařazeny i kalendáře skládajících se ze snímků pořízených dobrovolníky působících v Mexiku.

V budoucnu plánuje United Vision rozšířit nástroje k potlačování chudoby. Jedná se o osvětu a zavádění mikrofinancování ve spolupráci s projektem myELEN. Další oblastí inovace je zavádění fairtrade⁸⁶ a pomocí místním obyvatelům se zaváděním turismu na lokální úrovni.

Cílem United Vision je nejen pomoci k rozvoji jednotlivců, ale i komplexně pokrýt rozvoj celé komunity v dané oblasti.⁸⁷

Obr. 5 Aktivity dobrovolníka

Zdroj: United Vision, 2012 (cit. 5. března 2012)

⁸⁶ Spravedlivý obchod, sociální hnutí a tržní přístup. Aplikován v rozvojových zemích s cílem udržitelnosti spravedlivých cen za místní výrobky.

⁸⁷ United Vision (online). 30. ledna 2012 (cit. 5. března 2012). Dostupné z <http://united-vision.org/cs/contact>

V českých neziskových organizacích vzrostl počet dobrovolníků. Dle průzkumu agentury STEM (středisko empirických výzkumů) od roku 2000 do roku 2004 se počet dobrovolných pracovníků zvýšil na dvojnásobek. V roce 2000 potvrdilo 16 % respondentů účast v neziskovém sektoru, v roce 2004 se na práci dobrovolníka podílelo již 32 % dotázaných. Nejvíce dobrovolníků pracovalo v organizacích zaměřených na sport (27 %), ve sboru dobrovolných hasičů pracovalo 11 % dobrovolníků. V náboženských a duchovních organizacích dobrovolnou službu vykonávalo 11 % respondentů. Závěrem se uvádí příklad působení v organizacích zahrádkářů a rybářů, v nichž pracovalo 6 %.

Pětina obyvatel by uvažovala o zapojení se do neziskové organizace v budoucnu. Zároveň by vzrostl zájem respondentů více jak o polovinu, pokud by je nezisková organizace přímo vyzvala k účasti.⁸⁸

⁸⁸ Vašítková, M. Marketing služeb efektivně a moderně. 1. Vydání. Praha, 2008. Grada Publishing, a.s. Str. 221.

8. Závěr

V současné době je působnost neziskových organizací v rozvojových zemích neoddelitelnou součástí jejich rozvoje. Výjimkou není ani Mexiko, které se potýká s mnoha závažnými problémy bránící jeho přirozenému vývoji. Mexiku ve velké míře pomáhají mezinárodní organizace (Amnesty International, Peace Brigades ad.) spolupracující s menšími lokálními organizacemi. Touto spoluprací se dostavuje větší efektivita. Mezinárodní organizace mají více zkušeností a finanční prostředky na zmedializování aktuálních problémů a východisek. Z obecného hlediska medializace problémů vytváří jistý tlak na příslušné složky, které na ni velmi rychle reagují, což je velmi přínosné pro řešení dané situace.

Mezi největší a nejvýznamnější mexické NGOs, jejichž aktivity byly, mimo jiné popsány v práci jsou Habitat Mexico, Compassion Mexico a World Vision Mexico. NGOs Habitat Mexico se zabývá výstavbou domů pro chudé mexické obyvatelstvo. Jedná se o jednu z mála organizací, kde je výsledek práce okamžitý. Zpětnou vazbou činností této organizace jsou spokojení budoucí a současní obyvatelé domů UN HABITAT. Poskytnutím tolik potřebného domova mají zejména děti a mládež šanci na zkvalitnění svých životů a vytvoření si vlastních cílů, bez starostí o vlastní existenci. Ze současné mládeže vyroste příští generace ovlivňující kvalitu společnosti. Je třeba, aby děti vyrůstaly v harmonickém prostředí bez násilí a s možností vzdělávání se. V dnešním Mexiku není prozatím toto zcela možné. Problematikou ohledně dětského vývoje a vzdělávání se zabývá NGOs Compassion Mexico. Zmíněná organizace skrze své jednotlivé programy a křesťankou víru pomáhá zajistit adekvátní vzdělání nadaným dětem, kterým by se bez přičinění organizace nedostalo ani základního vzdělání. Compassion Mexico taktéž nabízí možnost adopce na dálku a to minimálně -možnost finančně podporovat a zajišťovat základní služby vybranému dítěti. Zmiňovaná organizace byla oceněna největším nezávislým hodnotitelem charitativních organizací, jímž je *Charity navigator*. Uznání patří především za vykonávání kvalitní práce s vysokou dávkou efektivity a finanční transparentnosti. Třetí mexická NGOs působící v Mexiku je World Vision Mexico. Tamní organizace má širší spektrum působnosti na rozdíl od dvou předešlých. World Vision se nejen orientuje na celkový rozvoj mexické populace jak v sociální a ekonomické oblasti, tak i v pomoci řešení následků škod po ničivých přírodních katastrofách. Organizace je nastavena na krátkodobé i dlouhodobě projekty, vztahující se k dlouhodobé udržitelnosti nabízených řešení a rozvoji komunity. Mezi české nevládní neziskové organizace působící v Mexiku patří Mikrofinance,a.s, INEX-SDA, SADBA, UNITED VISION. Organizace Mikrofinance poskytuje mikroúvěry nemajetným farmářům a drobným živnostníkům.

Ženy jsou v poskytování mikroúvěrů upřednostňovány před muži. Dle statistik jsou ženy více zodpovědné a s obdrženými penězi jednájí s rozvahou na rozdíl od mužů. Tato organizace pomáhá nejen ženám vymanit se z finanční závislosti na mužích, též pomáhá rozvíjet jejich obchodní schopnosti. NGOs INEX-SDA se specializuje na zprostředkovávání dobrovolnických projektů nejen v Mexiku. Cílem organizace je pomáhat k rozvoji společnosti a odpovědnosti mladých lidí ke světu skrze jednotlivé projekty a kampaně. Na podobném principu a zaměření funguje NGOs i SADBA. Jejím záměrem je vychovávat a školit dobrovolníky a následně vysílat do rozvojových zemí. Náplní dobrovolníka je učit morálním hodnotám a sociálním vazbám děti a mládež z místních komunit. Poslední česká NGOs působící v Mexiku je UNITED VISION. Organizace vysílá dobrovolníky do Mexika za účelem poskytování výuky anglického jazyka místním obyvatelům. Překonání jazykové bariéry může napomoci k rozvoji cestovního ruchu v lokalitách, a větší šance uplatnění na trhu práce pro jednotlivce.

Existence neziskového sektoru je úměrně závislá na přítomnosti chudoby ve světě. Pokud by se tento problém v budoucnu vyřešil, není působnost neziskových organizací třeba. Postupný rozvoj jednotlivce znamená budoucí rozvoj pro danou komunitu. Rozvoj Mexika z velké části ovlivňují činnosti NGOs, nelze však říci, že rozvoj Mexika závisí pouze na aktivitách NGOs. Úspěšný rozvoj Mexika je ovlivňován mnoha faktory, které jsou obtížně rozvíjeny a řízeny (socioekonomické podmínky života, vyspělost státu, mentalita obyvatelstva). Trvale udržitelný rozvoj Mexika musí být pozvolný a přirozeně plynoucí. Aktivity organizací jsou umělým zásahem do rozvoje a chodu země. Je třeba navádět zemi správným směrem, pomáhat jí v postupném rozvoji – nikoli příliš zasahovat do interních věcí státu. Efektivita neziskových organizací je často zpochybňována. Nicméně výslednou efektivitu u tří výše zmiňovaných mexických NGOs zpochybňovat nelze. Všechny organizace mají jasné výsledky. Obdobně je hodnocen přínos nadačního fondu Mikrofinance. Zde jsou efektivní výsledky činnosti organizace zcela jasné. Přínosy zbylých NGOs jako je– INEX-SDA, SADBA, UNITED VISION, se hodnotí obtížněji. Uskutečňování cílů těchto organizací jsou dlouhodobého charakteru se zaměřením na sociální rozvoj obyvatelstva, čili i výsledky činností se dostaví až po uplynutí určité doby. Nicméně hodnocení přínosu NGOs v Mexiku v sociální oblasti je obtížnější než je tomu v ekonomické sféře, která je snáze vyhodnocována. Úspěšnost zmiňovaných organizací závisí v určité míře na náročnosti, rozsáhlosti a reálnosti stanovených cílů. Všechny zmiňované organizace plní spíše cíle krátkodobé.

Souhlasím s vyjádřením Václava Klause, který referoval o neziskových organizacích v roce 2001. Považuje neziskový sektor za velmi významnou a nepostradatelnou složku společnosti, ale souběžně varoval před zneužitím jeho vzrůstajícího vlivu převážně v politické oblasti.⁸⁹ Mnoho nadací je přesvědčeno, že pomocí programů a projektů dokáže změnit svět k lepšímu, já se k tomuto vyjádření také přikláním. Dle pragmatiků se jedná o naivní tvrzení, domnívám se však, že v oblasti neziskového sektoru, je vhodná patřičná dávka prostoduchosti.

⁸⁹ Klaus, V. Vystoupení na semináři CEP k výročí Frédérica Bastitata, 4.9. 2001 (cit. 12. dubna 2012).

9. Seznam tabulek, grafů a obrázků

Tabulky

Č. 1	Statistická data k vybraným zemím.....	16
Č. 2	Makroekonomické ukazatele.....	22
Č. 3	Porovnání jednotlivých indikátorů s vybranými zeměmi.....	23
Č. 4	Počet obyvatel žijících ve slumech.....	27
Č. 5	Aktivity vybraných NGOs v Mexiku.....	35

Grafy

Č. 1	Vývoj HND vybraných zemí.....	15
Č. 2	Vývoj HDP v Mexiku.....	21
Č. 3	Vývoj HDP v USA.....	21
Č. 4	Procentuální zastoupení mexické populace žijících ve městech a na vesnicích.....	24
Č. 5	Snížení dětské úmrtnosti.....	31
Č. 6	Podíl na objemu poskytnutí ZRS.....	38
Č. 7	Porovnání úrokových měr vybraných zemí.....	40

Obrázky

Č. 1	Integrace NGOs jako institucionální složka obchodního vyjednávání vládních projektů a investic.....	7
Č. 2	Mapa nejméně rozvinutých států světa (LDCs).....	13
Č. 3	Dům UN HABITAT (Namibie).....	28
Č. 4	Dům UN HABITAT (Kuba).....	28
Č. 5	Aktivity dobrovolníka.....	44

10. Seznam použitých zkratek

AIDS	Syndrom získaný selháním imunity (Acquired Immune Deficiency Syndrome)
CIAM	Centro Integral de Atención a la Mujer
CIDA	Kanadská rozvojová agentura (Canadian International Development Agency)
CIDHAL	Comunicación, Intercambio y Desarrollo Humano en América Latina
CONAPO	Národní rada obyvatelstva (Consejo Nacional de Población)
ČR	Česká Republika
ČZU	Česká zemědělská univerzita
EU	Evropská Unie
FMPRH	Mexická fronta pro lidská práva (Frente Mexicano Pro Derechos Humanos)
GONGOs	Vládou organizované nevládní organizace (GOuvernement Non Gouvernement Organizations)
HDI	Index lidského rozvoje (Human Development Index)
HDP	Hrubý Domácí Produkt
HDR	Zpráva o lidském rozvoji (High Dynamic Range)
HIV	Virus lidské imunitní nedostatečnosti (Human Immunodeficiency Virus)
HNP	Hrubý Národní Produkt
LDCs	Nejméně rozvinuté země (Least Development Countries)
NAFTA	Severoamerická dohoda o volném obchodu (North American Free Trade Agreement)
NGOs	Neziskové nevládní organizace (Non Gouvernement Organizations)
ODA	Občanská Demokratická Aliance (Official Development Assistance)
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (Organisation for Economic Co-operation and Development)
OSN	Organizace Spojených národů (United nations organizations)
RVNNO	Rada Vlády pro Nestátní Neziskové Organizace
SADBA	Salesiánská Asociace Dona Bosca
SDA	Sdružení Dobrovolných Aktivit
SSSR	Svaz Sovětských Socialistických Republik
UNCTAD	Konference OSN o obchodu a rozvoji (United Nations Conference on Trade And Development)
UNDP	Rozvojový program spojených národů (United National Development Programm)
USA	Spojené státy Americké (The United States of America)
USAID	Agentura Spojených států pro mezinárodní rozvoj (The United States Agency for International Development)
USD	Americký dolar (United States Dolar)
WHO	Světová zdravotnická organizace (World Health Organization)

11. Seznam použité literatury a dalších zdrojů

Monografie, články:

- Čeladová, L., Čevela, R. *Výchova ke zdraví*. 1. Vydání. Praha, 2010. Grada Publishing a.s., Str. 51. ISBN 978-80-247-3213-9
- Doh, J. P., Teegen, H. *International Bussines Rewiew* 11 (2002). Str. 665 – 684. Nongovernmental organizations as institucional bussines: theory and implication
- Fernández, M., Martini, E. El cáncer de mama en México: evolución, panorama actual y retos de la sociedad civil (cit. 31. ledna 2012). *Salud pública Méx* vol. 51 supl.2 Cuernavaca, 2009, p. 329-334. Dostupné z <http://dx.doi.org/10.1590/S0036-36342009000800025>. ISSN 0036-3634
- Fričová, I. *Rozvojová spolupráce ČR se zaměřením na region LA*. Praha, 2011. Str. 79,13. Diplomová práce. Fakulta mezinárodních vztahů VŠE. Vedení diplomové práce Ing. Petr Pavlík, M.A., CSc.
- Gómez - Jauregui J. *REPRODUCTIVE HEALTH MATTERS* 12 (2004). Str. 42-55. The Feasifility of Government Partnership with NGOs in the reproductive health Field in Mexico
- Gómez, O., Arellano, L. Asociación de los tipos de carencia y grado de desarrollo humano con la mortalidad infantil en México, 2008 (cit. 31. ledna 2012) *Cad. Saúde Pública* vol. 27 no.8 Rio de Janeiro ago. 2011, p. 1603-1610. Dostupné z <http://dx.doi.org/10.1590/S0102-311X2011000800015> . ISSN 0102-311X
- Habermann H: *Financial Development in Mexico between 1975 and 2009*. *German Journal for Young Researchers* 2010/2(1),(cit. 31. ledna 2012), Str 62-71. Dostupné z <http://www.nachwuchswissenschaftler.org/2010/1/60/>
- Hayánek, V., Rosenmayer, T. *Centrum pro výzkum neziskového sektoru. Ekonomické výsledky neziskových organizací v ČR*. 2003. Str. 2.
- Harušťáková, H. *Role evropských NGOs v evropské spolupráci*. Brno, 2011. Str. 12. Bakalářská práce. Katedra mezinárodních vztahů a evropských studií Masarykovi univerzity. Vedoucí bakalářské práce Mgr. Vladan Hodulák
- Horký, O. *Rozvojovka. Chudoba* (online). 2007 (cit. 11. března 2012). Dostupné z http://www.rozvojovka.cz/chudoba_226_15.htm
- Janíček, M. *Nevládní neziskové organizace a projekty na ochranu životního prostředí v zemích třetího světa*. Brno, 2008. Str. 19. Diplomová práce. Ekonomicko-správní fakulta Masarykova Univerzita. Vedoucí diplomové práce Ing. Mgr. Michal Veselý
- Jelínková, A. *Lokalizační změny vybraných odvětví světové ekonomiky. Jádrové oblasti a periferie*. Praha, 2011. Str. 12. Diplomová práce. Fakulta mezinárodních vztahů VŠE. Vedoucí diplomové práce doc. PaedDr. Milan Vošta, Ph.D.
- Jeníček, V., Foltýn, J. *Globální problémy světa – v ekonomických souvislostech*. 1. vydání. Praha, 2010. C. H. Beck. Str. 259. ISBN 978– 80 –7400-326-4
- Kocourek, A. *Podnikatelské aspekty diferenciacce rozvojových zemí a rozvojová pomoc ČR*. Liberec, 2006. Str. 21. Disertační práce. Hospodářská fakulta Technické Univerzity. Vedoucí disertační práce prof. Ing. Jirí Fárek, CSc.
- Kotýnková, M., Kubelková, K. *Indikátory lidského rozvoje se zaměřením na chudobu v České republice*. 2010, Str. 1-9.
- Klaus, V. *Vystoupení na semináři CEP k výročí Frédérica Bastitata, 4.září 2001* (cit. 12. dubna 2012). Dostupné z: <http://www.klaus.cz/klaus2/asp/clanek.asp?id=OwXowMhrJpQB>

- Kumar, N. Marketing jako strategie vedoucí k úspěchu. 1. Vydání. Praha, 2009. Grada Publishing, a.s. Str. 204-205. ISBN 978-80-247-2439-3
- Laurell, C. Health reform in Mexico City. (cit. 31. ledna 2012) Social medicine vol. 3 no. 2, 2008, p. 145-157. Dostupné z <http://www.socialmedicine.info/index.php/socialmedicine/article/view/222/444>
- Makariusová, R. Mezinárodní neziskové organizace a spolupráce s OSN v historickém kontextu. 1. vydání. Praha, 2008. Agnes, str. 73. ISBN 978-80-903696-4-1
- Malá, M. Mexiko – aktuální problémy mexické společnosti. Masarykova Univerzita. 11. června 2006. Str. 5-7.
- Pekař, J. Mikrofinance v rozvojových zemích. Praha, 2011. Str. 34. Bakalářská práce. Fakulta financí a účetnictví VŠE. Vedoucí bakalářské práce Ing. Pavel Zetek
- Salomon, L. M., Anheier, H. K. *Defining of the Nonprofit Sector. A Gross National Analysis*. Manchester University Press, 1997 podle: Škarabelová, S. a kol. *Když se řekne nezisková organizace: příručka pro zastupitele krajů, měst a obcí*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2002
- Schwarz, P. (1992) Management in Nonprofit Organisation. 1.Auf. Bern: Verlag Paul Haupt Bern-Stuttgart-Wien, 1992. ISBN 3-258-04460-0.
- Svatoš, M. a kol. Zahraniční obchod-teorie a praxe. 1. Vydání. Praha, 2009. Grada Publishing, a.s., str. 108. ISBN 978-80-247-2708-0
- Škarabelová, S. Centrum pro výzkum neziskového sektoru. Vymezení pojmu nestátní neziskové organizace. 3. listopadu 2003. Str. 1-4.
- Štrobl, J. Lidská práva v Mexiku – mezinárodní spolupráce jako prostředek k jejich zlepšení. Brno, 2009. Str. 12-33. Diplomová práce. Katedra mezinárodních vztahů a evropských studií Masarykovy Univerzity. Vedoucí diplomové práce Mgr. Hubert Smekal, M. A., Ph.D.
- Švecová, J. Mikrofinance – efektivní nástroj řešení chudoby, ano či ne? Praha, 2009. Str. 59. Bakalářská práce. Národohospodářská fakulta VŠE. Vedoucí bakalářské práce Ing. Miroslav Svoboda
- Vašítková, M. Marketing služeb efektivně a moderně. 1. Vydání. Praha, 2008. Grada Publishing, a.s. Str. 221. ISBN 978-80-2721-9
- Vyoral, P. Soumrak lidských práv a dnešní doba. Brno, 2006. Str. 42. Diplomová práce. Právnická fakulta Masarykovy Univerzity. Vedoucí diplomové práce JUDr. Mgr. Martin Škop, Ph.D.

Internetové zdroje:

- Business info. Mexiko (online). 2011 (cit. 28. ledna 2012). Dostupné z <http://www.businessinfo.cz/cz/sti/mexiko-ekonomicka-charakteristika-zeme/4/1000581/>
- Business info. Finanční a daňový sektor Mexiko (online). 2010 (cit. 20. července 2011). Dostupné z <http://www.businessinfo.cz/cz/sti/mexiko-financni-a-danovy-sektor/5/1000581/>
- CIAM (online). 2012 (cit. 16. ledna 2012). Dostupné z <http://www.ciamcancun.org>
- CIDHAL. Curriculum Vitae. (online). 7. září 2011 (cit. 12. ledna 2012). Dostupné z <http://www.cidhal.org/CV.pdf>
- Compassion Mexico, Mexico (online). 2011 (cit. 3. října 2011). Dostupné z <http://www.compassion.org.mx/>
- Česká rozvojová agentura. Trilaterální spolupráce (online). 2009 (cit. 23. ledna 2012). Dostupné z <http://www.czda.cz/rozvojova-spoluprace-cr-zrs/trilateralni-spoluprace.htm.text/html>
- Česká rozvojová agentura. Zahraniční rozvojová spolupráce (online). 2009 (cit. 23. ledna 2012). Dostupné z <http://www.czda.cz/rozvojova-spoluprace/rozvojova-spoluprace-cr-zrs.htm>

- Český statistický úřad. ČR v mezinárodním srovnání (online). 2011 (cit. 2. dubna 2012). Dostupné z http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/kapitola/1607-11-r_2011-2
- FAOSTAT(a). Country profiles (online). 2011 (cit. 26. ledna 2012). Dostupné z <http://faostat.fao.org/site/666/default.aspx>
- FAOSTAT(b). Country profiles (online). 2011 (cit. 26. ledna 2012). Dostupné z <http://faostat.fao.org/site/666/default.aspx>
- FAOSTAT, 2011 (cit. 26. ledna 2012), dostupné z <http://faostat.fao.org/site/666/default.aspx>
- FEMAP. About us (online). 2012 (cit. 16. ledna 2012). Dostupné z <http://www.Femap.org>
- Gerard Chaliand, First, Nations online. Second and Third World (online). 26. března 2008 (cit. 10. října 2011). Dostupné z http://www.nationsonline.org/oneworld/information_sources.html
- Habitat for Humanity. Mexiko (online). 2011 (cit. 3. října 2011). Dostupné z <http://www.habitat.org/eurasia/>
- INEX-SDA. Speciální projekty (online). 2009 (cit. 26. ledna 2012). Dostupné z <http://inexsda.cz/cs/specialni-projekty>
- INEX-SDA. O INEXu (online). 2009 (cit. 24. ledna 2012). Dostupné z <http://www.inexsda.cz/cs/o-nas/inex/o-inexu>
- Justice in Mexico. NGOs (online). 2010 (cit. 13. března 2012). Dostupné z <http://justiceinmexico.org/related-links/ngos/>
- Klečková, M. Česká pomoc. Nadační fond Mikrofinance (online). 2009 (cit. 24. ledna 2012). Dostupné z <http://www.ceskapomoc.cz/media.htm>
- Kochan, J. Politické problémy rozvojových zemí (online). 2008 (cit. 26. ledna 2012). Dostupné z <http://www.rozvojovky.vse.cz/index.php>
- Ministerstvo pro místní rozvoj. Tiskové zprávy 2011 (cit. 2. dubna 2012). Dostupné z <http://www.mmr.cz/Pro-media/Tiskove-zpravy/2011/Ministerstvo-rozdeli-30-milionu-neziskovym-organi>
- Ministerstvo zahraničních věcí. Vnitropolitická charakteristika Mexika (online). 24. října 2010 (cit. 20. července 2011). Dostupné z http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/severni_amerika/mexiko/politika/vnitropoliticka_charakteristika.html
- Ministerstvo zahraničních věcí. Mexiko (online). 27. října 2011 (cit. 1. listopadu 2011). Dostupné z http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/severni_amerika/mexiko
- myELEN.com. Mikrofinance (online). 2007 (cit. 24. ledna 2012). Dostupné z <http://www.myelen.com/myelen/pages/static/mikrofinance/fog.jsf>
- Nations online. One world (online). 20. března 2008 (cit. 10. října 2011). Dostupné z http://www.nationsonline.org/oneworld/third_world.htm#Press-Freedom
- OSN. Fakta a čísla OSN (online). 2005 (cit. 2. dubna 2012). Dostupné z <http://www.osn.cz/soubory/fakta-a-cisla-osn-2005-kapitola-3.pdf>
- Pražský model OSN. Nejméně rozvinuté státy světa (online). 2011 (cit. 15. června 2011). Dostupné z http://www.studentsummit.cz/data/1290603561638BRG_vse_LDC.pdf
- Regionální informační servis, NNO (online). 2011 (cit. 11. března 2012). Dostupné z <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/olomoucky-kraj/regionalni-informace/nno/>
- Reportéři bez hranic. Index svobody (online). 20. března 2010 (cit. 30. června 2011). Dostupné z http://en.rsf.org/spip.php?page=classement&id_rubrique=1034

- Rozvojovka, Index lidského rozvoje (online). 2007 (cit. 13. července 2011).
Dostupné z <http://www.rozvojovka.cz/index.php?id=206&onlyLetter=H>
- Rural poverty portal. Mexico (online). 20. prosince 2009 (cit. 17. července 2011).
Dostupné z <http://www.ruralpovertyportal.org/web/guest/country/home/tags/mexico>
- Salesiánská asociace Dona Bosca, o.s. Výroční zprávy (online). 2010 (cit. 26. ledna 2012).
Dostupné z <http://www.maladez.sdb.cz/materialy-ke-stazeni/vyrocní-zpravy/>
- Stojanov, R., Nádvorník, O. a kol. Rozvojovka. Rozvoj (online). 22. prosince 2008 (cit. 1. října 2011).
Dostupné z http://www.rozvojovka.cz/rozvoj_228_11.html
- Tomeš, I. Atlas transformace. O chudobě jako sociální události (online). 1996 (cit. 27. ledna 2012).
Dostupné z <http://www.monumenttotransformation.org/atlas-transformace/html/ch/chudoba/o-chudobe-jako-o-socialni-udalosti.html>
- UN Data. Mexico (online). 2011 (cit. 7. listopadu 2011).
Dostupné z <http://data.un.org/CountryProfile.aspx?crName=Mexic>
- UN HABITAT. Urban indicators (online). 2008 (cit. 31. ledna 2011).
Dostupné z <http://www.unhabitat.org/stats/Default.aspx>
- UN HABITAT. Urban poverty reduction(online). (cit. 31. ledna 2011).
Dostupné z <http://www.unhabitat.org/content.asp?cid=4884&catid=156&typeid=13>
- UNDP (online). 2011 (cit. 30. června 2011).
Dostupné z <http://www.beta.undp.org/undp/en/home.html>
- UNDP. Human development report (online). 2007/2008 (cit. 1. listopadu 2011).
Dostupné z <http://hdr.undp.org/en/reports/global/hdr2007-2008/>
- United Vision (online). 30. Ledna 2012 (cit. 5. března 2012).
Dostupné z
- USAID. Mexico (online). 1. září 2010 (cit. 29. října 2011).
Dostupné z http://www.usaid.gov/locations/latin_america_caribbean/country/mexico/
- USAID. Latinská amerika (online). 2011 (cit. 2. dubna 2012).
Dostupné z http://www.usaid.gov/locations/latin_america_caribbean/
- Ústav územního rozvoje. Světový den UN HABITAT 2011 (online). 2011 (cit. 20. února 2012).
Dostupné z <http://www.uur.cz/default.asp?ID=112>
- World bank. Data (online). 2011(cit. 27. ledna 2012).
Dostupné z <http://data.worldbank.org/indicator/NY.GNP.PCAP.CD/countries/MX-CZ-US-AO?Display=grept>
- World Vision. Mexiko (online). 1. března 2009 (cit. 3. listopadu 2011).
Dostupné z <http://www.worldvision.org/content.nsf/learn/world-vision-mexico>